

AIMING HIGHER

WITH BIOFORE

OSAVUOSIKATSAUS 1.1. – 30.9.2017

Osavuositarkastus Q3 2017:

Erinomainen neljännes, uudistuminen etenee

Q3 2017 lyhyesti

- Vertailukelpoinen liikevoitto nousi 12 % 351 (Q3 2016: 314) miljoonaan euroon.
- Toimitukset kasvoivat hyvin ja toiminnallinen tehokkuus oli vahvaa ilman merkittäviä kunnossapitotöitä.
- Liiketoiminnan rahavirta oli vahva, 486 (506) miljoonaa euroa.
- Nettovelka laski 623 (1 479) miljoonaan euroon.
- UPM ilmoitti uudesta kohdennetusta kasvuinvestoinnista Chudovon vaneritehtaalla Venäjällä.
- UPM ilmoitti seuraavasta vaiheesta uuden ja kestävän biokemikaaliliiketoiminnan kehittämisessä.

Q1–Q3 2017 lyhyesti

- Vertailukelpoinen liikevoitto nousi 8 % 926 (Q1–Q3 2016: 859) miljoonaan euroon.
- Hyvä tuloskehitys jatkui nousevasta kustannusinflaatiosta huolimatta.
- Kasvuhankkeet vaikuttivat vertailukelpoisen liikevoiton nousuun.
- Liiketoiminnan rahavirta oli vahva 1 151 (1 281) miljoonaa euroa.
- UPM ilmoitti kohdennetuista kasvuinvestoinneista Kaukaan sellutehtaalla ja Tampereen tarralaminaattitehtaalla.
- UPM ilmoitti Saksassa, Itävallassa ja Yhdysvalloissa sijaitsevien vesivoimalaitosten myynnistä.

Tunnuslukuja

	Q3/2017	Q3/2016	Q2/2017	Q1–Q3/2017	Q1–Q3/2016	Q1–Q4/2016
Liikevaihto, milj. euroa	2 493	2 445	2 464	7 439	7 336	9 812
Vertailukelpoinen EBITDA, milj. euroa	425	423	349	1 180	1 210	1 560
% liikevaihdosta	17,1	17,3	14,2	15,9	16,5	15,9
Liikevoitto, milj. euroa	379	364	269	960	903	1 135
Vertailukelpoinen liikevoitto (EBIT), milj. euroa	351	314	270	926	859	1 143
% liikevaihdosta	14,1	12,8	11,0	12,4	11,7	11,6
Voitto ennen veroja, milj. euroa	357	336	258	914	848	1 080
Vertailukelpoinen voitto ennen veroja, milj. euroa	328	288	258	878	807	1 089
Kauden voitto, milj. euroa	286	268	205	730	693	880
Vertailukelpoinen kauden voitto, milj. euroa	267	234	205	707	659	879
Tulos per osake (EPS), euroa	0,54	0,50	0,38	1,37	1,30	1,65
Vertailukelpoinen EPS, euroa	0,50	0,44	0,39	1,32	1,23	1,65
Oman pääoman tuotto (ROE), %	13,9	13,8	10,2	11,7	11,7	10,9
Vertailukelpoinen ROE, %	13,0	12,1	10,2	11,4	11,1	10,9
Sijoitetun pääoman tuotto (ROCE), %	14,8	13,4	10,8	12,2	11,0	10,5
Vertailukelpoinen ROCE, %	13,6	11,5	10,8	11,7	10,5	10,6
Liiketoiminnan rahavirta, milj. euroa	486	506	269	1 151	1 281	1 686
Liiketoiminnan rahavirta per osake, euroa	0,91	0,95	0,50	2,16	2,40	3,16
Oma pääoma per osake kauden lopussa, euroa	15,61	14,75	15,14	15,61	14,75	15,43
Sijoitettu pääoma kauden lopussa, milj. euroa	10 098	10 463	9 965	10 098	10 463	10 657
Nettovelka kauden lopussa, milj. euroa	623	1 479	1 046	623	1 479	1 131
Nettovelka/EBITDA (viim. 12 kk)	0,41	0,94	0,68	0,41	0,94	0,73
Henkilöstö kauden lopussa	19 335	19 559	20 096	19 335	19 559	19 310

UPM esittää tietyt tunnusluvut toiminnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta ja rahavirroista, jotka ovat European Securities and Markets Authorityn (ESMA) antaman ohjeen mukaisia vaihtoehtoisia tunnuslukuja. Vaihtoehtoisten tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa » UPM:n vuosikertomuksessa.

Toimitusjohtaja Jussi Pesonen kommentoi Q3:n tulosta:

”Kolmas neljännes oli jälleen erinomainen UPM:lle. Markkinat olivat suotuisat ja saavutimme toimitusmäärissä hyvän kasvun. Onnistuimme myös pitämään kustannusinflaation kurissa myyntihintojen korotuksilla ja kustannustehokkuustoimenpiteillä. Toiminnallinen tehokkuus oli vahva tällä neljänneksellä, eikä merkittäviä kunnossapitotöitä ollut.

Vertailukelpoinen liikevoitto nousi 12 prosenttia 351 miljoonaan euroon. Liiketoiminnan rahavirta oli vahva, 486 miljoonaa euroa, ja nettovelka laski 623 miljoonaan euroon, mikä on 0,4 kertaa EBITDA.

UPM Biorefining hyötyi korkeammista sellun hinnoista ja hyvästä toimitusten kasvusta. UPM Raflatac, UPM Specialty Papers ja UPM Plywood pystyivät pitkälti pitämään kustannusinflaation kurissa lisäämällä toimitusmääriä ja nostamalla myyntihintoja. UPM Energy:n vesivoimatuo- tinto palautui normaalille tasolle.

UPM Paper ENAn neljännes oli vuoden paras, vaikka kuitukustannukset nousivat merkittävästi. Tämä tulos on jatkuvan ja johdonmukaisen kustannustehokkuuden ja kilpailukyyn parantamiseksi tehdyn työn sekä kurinalaisen kaupallisen strategian ansiota. Jotta voimme menestyä myös ensi vuonna, meidän tulee tehdä oikea-aikaisia kapasiteetin hallintaan ja kustannussäästöihin liittyviä toimenpiteitä.

Vahvan tuloksen lisäksi olemme tyytyväisiä uudistumisemme hyvään edistymiseen, mukaan lukien tulevaisuuden kasvua tukevat aloitteemme.

Tänä aamuna ilmoitimme uudesta kasvuhankkeesta hyvin kannatta- vaan vaneriliiketoimintaamme. UPM Chudovon vaneritehtaan laajennus

Venäjällä mahdollistaa kasvun houkuttelevissa vanerisegmenteissä erit- täin kilpailukykyisesti. Käynnissä olevat sellu- ja tarraliiketoiminnan kasvuhankkeet etenevät hyvin ja vahvistavat asemaamme kasvumarkki- noilla vuonna 2018. UPM Kymin sellutehtaan laajennettu tuotanto käyn- nistyy jo kuluvan vuoden viimeisellä neljänneksellä.

UPM:n tavoitteena on kasvaa uusissa biomolekyyli liiketoiminnoissa. Olen tyytyväinen, että Lappeenrannan biojalostamo on nyt yltänyt suunnitellun kapasiteetin mukaiseen uusiutuvan dieselin ja naftan tuotan- toon ja tekee hyvää taloudellista tulosta. Biojalostamo oli ensimmäinen merkittävä investointi uusiin, innovatiivisiin puupohjaisiin tuotteisiin. Tänään ilmoitimme edistyksestä uuden, kestäväen biokemikaaliliiketoimin- nan kehittämisessä. Yli viiden vuoden tutkimus- ja pilotointityön jälkeen olemme nyt aloittaneet esisuunnitteluvaiheen, jonka päämääränä on teollisen mittakaavan biokemikaalituotanto Saksassa.

Mitä tulee pitkän aikavälin selluliiketoiminnan kasvumahdollisuuksiin, keskustelut jatkuvat Uruguayn hallituksen kanssa infrastruktuurin kehittä- misestä ja muista paikallisista edellytyksistä mahdollista sellutehdasinvest- ointia ajatellen.

Huolimatta vuosineljännesten kausiluonteisista vaihteluista, olemme jo vuosien ajan johdonmukaisesti parantaneet kannattavuuttamme ja talou- dellista asemaamme. Tämä vuosineljännes oli 18. peräkkäinen neljännes, jonka aikana tuloksemme parani. Tulosparrannuksen ohella olemme edenneet hyvin myös liiketoiminnan uudistamisessa, ja tämä kehitystyö jatkuu.”

Näkymät vuodelle 2017

UPM:n kannattavuus parani merkittävästi vuonna 2016 ja sen odote- taan jatkuvan hyvällä tasolla vuonna 2017. Vertailukelpoisen liikevoiton odotetaan nousevan vuonna 2017 verrattuna vuoteen 2016.

Kysynnän kasvun odotetaan jatkuvan useimmissa UPM:n liiketoimin- noissa ja kysynnän laskun odotetaan jatkuvan UPM Paper ENA -liiketoiminta-alueella. Kohdennettujen kasvuhankkeiden myönteinen vaikutus UPM:n tulokseen jatkuu.

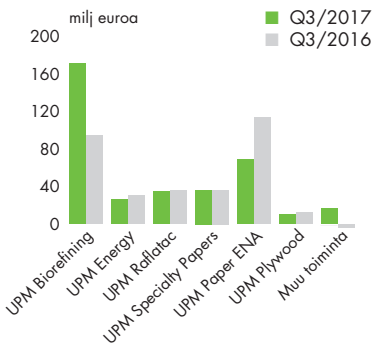
Viime vuosien deflatorisen toimintaympäristön jälkeen kustannusinflaation odotetaan kääntyvän lievään nousuun vuonna 2017. UPM jatkaa toimenpiteitä kiinteiden ja muuttuvien kustannusten laskemiseksi, millä lievitetään inflaation vaikutuksia.

Vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä kunnossapitotöitä odotetaan olevan enemmän kuin vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä UPM Biorefining- ja UPM Paper ENA -liiketoiminta-alueilla.

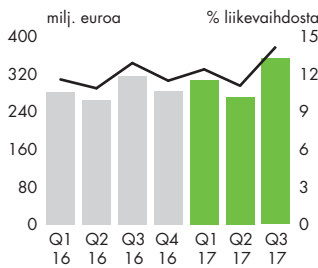

Tulos

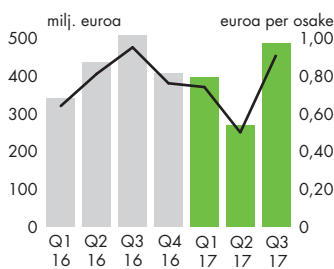
Vertailukelpoinen EBIT

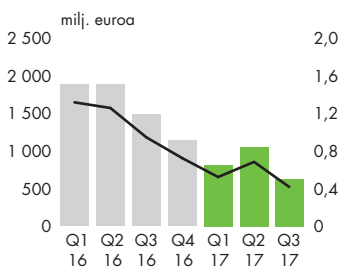
Vertailukelpoinen EBIT

Liiketoiminnan rahavirta

Nettovelka ja nettovelka/EBITDA

Q3 2017 vuoden 2016 vastaavaan jaksoon verrattuna

Vuoden 2017 kolmannen neljänneksen liikevaihto oli 2 493 miljoonaa euroa, 2 % enemmän kuin vuoden 2016 kolmannen neljänneksen liikevaihto 2 445 miljoonaa euroa. Liikevaihto kasvoi UPM Biorefining-, UPM Raflatac-, UPM Specialty Papers- ja UPM Plywood -liiketoiminta-alueilla mutta laski UPM Paper ENA- ja UPM Energy -liiketoiminta-alueilla.

Vertailukelpoinen liikevoitto nousi 12 % 351 (314) miljoonaan euroon eli 14,1 % (12,8 %) liikevaihdosta. UPM:n tuotevalikoiman myyntihintojen muutoksilla oli selkeä positiivinen nettovaikutus vertailukelpoiseen liikevoittoon, mikä ylitti korkeampien muuttuvien kustannusten negatiivisen vaikutuksen. Toimitusmäärät lisääntyivät ja kiinteät kustannukset pysyivät vertailujakson tasolla. Valuuttakurssien muutoksilla oli negatiivinen vaikutus vertailukelpoiseen liikevoittoon. Kunnossapitotoimenpiteillä ei ollut olennaista vaikutusta Q3 2016 verrattuna.

Poistot ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä olivat 104 (118) miljoonaa euroa. Metsävarojen käyvän arvon lisäys hakuilla vähennettynä oli 29 (7) miljoonaa euroa.

Liikevoitto oli 379 (364) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa olivat 28 miljoonaa euroa voittoa (50 miljoonaa euroa voittoa). Tähän sisältyvät voitot Itävallassa ja Yhdysvalloissa sijaitsevien vesivoimalaitosten myynnistä.

Korkokulut ja muut rahoituskulut nettona olivat 16 (4) miljoonaa euroa. Kurssieroista ja käypien arvojen muutoksesta aiheutui 5 miljoonan euron tappio (25 miljoonan euron tappio). Tuloverot olivat 72 (68) miljoonaa euroa.

Vuoden 2017 kolmannen neljänneksen voitto oli 286 (268) miljoonaa euroa, ja vertailukelpoisen kauden voitto oli 267 (234) miljoonaa euroa.

Q3 2017 vuoden 2017 toiseen neljännekseen verrattuna

Vertailukelpoinen liikevoitto nousi 30 % ja oli 351 (270) miljoonaa euroa eli 14,1 % (11,0 %) liikevaihdosta. Huomattavasti vähäisemmät kunnossapitotyöt ja kausiluonteisesti alemmat kiinteät kustannukset vaikuttivat vertailukelpoiseen liikevoittoon noin 45 miljoonaa euroa verrattuna Q2 2017, erityisesti UPM Biorefining-, UPM Paper ENA- ja UPM Energy -liiketoiminta-alueilla. Myyntihinnat nousivat ja toimitusmäärät lisääntyivät. Valuuttakurssien muutoksilla oli negatiivinen vaikutus.

Poistot ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä olivat 104 (112) miljoonaa euroa. Metsävarojen käyvän arvon lisäys hakuilla vähennettynä oli 29 (32) miljoonaa euroa.

Liikevoitto oli 379 (269) miljoonaa euroa.

Tammi-syyskuu 2017 verrattuna tammi-syyskuuhun 2016

Vuoden 2017 tammi-syyskuun liikevaihto oli 7 439 miljoonaa euroa, 1 % enemmän kuin vuoden 2016 vastaavaan ajanjaksoon liikevaihto 7 336 miljoonaa euroa. Liikevaihto kasvoi UPM Biorefining-, UPM Raflatac-, UPM Specialty Papers- ja UPM Plywood -liiketoiminta-alueilla, mutta laski UPM Paper ENA- ja UPM Energy -liiketoiminta-alueilla.

Vertailukelpoinen liikevoitto nousi 8 % ja oli 926 (859) miljoonaa euroa eli 12,4 % (11,7 %) liikevaihdosta. Vertailukelpoinen liikevoitto nousi pääasiassa suurempien toimitusmäärien ja alempien poistojen ansiosta. Korkeammilla muuttuvilla kustannuksilla oli negatiivinen vaikutus, jonka korkeimmat myyntihinnat ja UPM:n kustannustehokkuuden parantamistoimet kumosivat lähes kokonaan. Kiinteät kustannukset olivat hieman korkeammat. Valuuttakurssien muutoksilla oli negatiivinen vaikutus vertailukelpoiseen liikevoittoon.

Poistot ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä olivat 335 (390) miljoonaa euroa. Metsävarojen käyvän arvon lisäys hakuilla vähennettynä oli 77 (35) miljoonaa euroa.

Liikevoitto oli 960 (903) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa olivat 34 miljoonaa euroa voittoa (44 miljoonaa euroa voittoa). Tähän sisältyvät voitot Itävallassa ja Yhdysvalloissa sijaitsevien vesivoimalaitosten myynnistä.

Korkokulut ja muut rahoituskulut nettona olivat 35 (33) miljoonaa euroa. Kurssieroista ja käypien arvojen muutoksesta aiheutui 11 miljoonan euron tappio (22 miljoonan euron tappio). Tuloverot olivat 184 (155) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät veroissa olivat -12 (-8) miljoonaa euroa.

Vuoden 2017 tammi-syyskuun voitto oli 730 (693) miljoonaa euroa ja vertailukelpoisen kauden voitto oli 707 (659) miljoonaa euroa.

Rahavirta ja rahoitus

Vuoden 2017 tammi-syyskuussa liiketoiminnan rahavirta ennen investointeja ja rahoitusta oli 1 151 (1 281) miljoonaa euroa. Käyttöpääoma väheni 30 miljoonaa euroa (väheni 115 miljoonaa euroa) katsauskauden aikana.

31.12.2016 päättyneeltä tilikaudelta maksettiin osinkoa 0,95 euroa osakkeelta (yhteensä 507 miljoonaa euroa). Osingon maksupäivä oli 12.4.2017.

Nettovelka laski 623 (1 479) miljoonaan euroon kauden lopussa. Velkaantumisasaste 30.9.2017 oli 7 % (19 %). Viimeisen 12 kuukauden EBITDAan perustuva nettovelan ja EBITDAn suhde oli kauden lopussa 0,41 (0,94).

UPM:n rahavarat ja käyttämättömät luottolimiitit olivat 30.9.2017 yhteensä 1,5 miljardia euroa.

Investoinnit

Vuoden 2017 tammi–syyskuussa investoinnit olivat 209 (231) miljoonaa euroa eli 2,8 % (3,1 %) liikevaihdosta. Kokonaisinvestointien, ilman investointeja osakkeisiin, ennakoidaan vuonna 2017 olevan noin 300 miljoonaa euroa.

Heinäkuussa 2016 UPM ilmoitti investoivansa 98 miljoonaa euroa UPM Kymin sellutehtaaseen tavoitteena vahvistaa asemaansa valkaistun sellun toimittajana teollisuuden ja kuluttajatuotemarkkinoiden kasvaviin sellun loppukäyttökohteisiin, kuten pehmo-, erikois- ja pakkauspapereihin sekä kartonkiin. Kymin tehtaan vuosittaisen tuotantokapasiteetin arvioidaan kasvavan 870 000 tonniin valkaistua havu- ja koivusellua vuoden 2017 loppuun mennessä. Investointi parantaa entisestään UPM Kymin kustannuskilpailukykyä ja ympäristösuorituskykyä.

Lokakuussa 2016 UPM ilmoitti rakentavansa uuden päällystyslinjan Wrocławin tarralaminointitehtaalle Puolaan. Uuden päällystyslinjan sekä rullien käsittely- ja leikkuukapasiteetin lisäyksen avulla UPM Raflatac pyrkii vastaamaan tarralaminointin kysynnän kasvuun Euroopassa. Tuotanto uudella linjalla aloitetaan suunnitelmien mukaan vuoden 2018 alkupuoliskolla. Investoinnin kokonaisarvo on noin 35 miljoonaa euroa.

Huhtikuussa 2017 UPM ilmoitti vahvistavansa asemaansa tarramarkkinoilla ja investoi noin 6 miljoonaa euroa Tampereen tehtaan erikoistaralaminointin valmistukseen. Tehtaalle rakennetaan uusi erikoistuotelinja, jonka tuotanto keskittyy pieniin ajosarjoihin. Lisäksi tehostetaan tehtaan sisäistä logistiikkaa. Uuden tuotelinjan arvioidaan valmistuvan vuoden 2018 ensimmäisen vuosineljänneksen loppuun mennessä.

Kesäkuussa 2017 UPM ilmoitti parantavansa edelleen Kaukaan sellutehtaan tehokkuutta ja kilpailukykyä 30 miljoonalla eurolla uudistamalla tehtaan kuitulinjat, soodakattilan, haihduttamon, paalauksen ja puun käsittelyn. Päällystyslinjan asennustyöt ja käynnistys ajoittuvat vuoden 2018 keväälle. Hankkeen myötä UPM Kaukaan havu- ja koivusellun vuosituotantokapasiteetti kasvaa 30 000 tonnilla 770 000 tonniin vuonna 2019.

UPM ilmoitti kesäkuussa 2013 osallistuvansa Pohjolan Voima Oy:n osakeantiin Olkiluoto 3 ydinvoimalaitosyksikön rahoittamiseksi. UPM:n osuus osakeannista on 119 miljoonaa euroa, mistä 26 miljoonaa euroa maksettiin vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä ja 93 miljoonaa euroa on maksettu viime vuosina.

Henkilöstö

Vuoden 2017 tammi–syyskuussa UPM:n palveluksessa oli keskimäärin 19 594 (20 024) henkilöä. Vuoden 2017 alussa henkilöstön määrä oli 19 310 ja kolmannen neljänneksen lopussa 19 335.

Uruguayn toimintojen kehittäminen

Heinäkuussa 2016 UPM käynnisti keskustelut Uruguayn hallituksen kanssa koskien paikallisia edellytyksiä pitkän aikavälin teollisesta kehityksestä maassa. Keskustelut koskivat muun muassa infrastruktuurin kehittämistä.

Ensimmäisen valmisteluvaiheen keskustelujen tavoitteena on päästä sopimukseen paikallisista investointiedellytyksistä ja infrastruktuurin kehittämishankkeista.

Tämän jälkeen toinen valmisteluvaihe muodostuisi teknisestä esiselvityksestä ja lupaprosessista. Tässä vaiheessa odotetaan merkittävää edistystä ensimmäisessä vaiheessa sovitujen valtion infrastruktuurihankkeiden toteutuksessa. Toisen vaiheen arvioidaan kestävän 1,5–2 vuotta.

Jos nämä kaksi valmisteluvaihetta saadaan onnistuneesti päätökseen, UPM käynnistäisi yhtiön tavanomaisen arviointi- ja valmisteluprosessin koskien mahdollista sellutehdasinvestointia.

Biokemikaaliliiketoiminnan kehittäminen

UPM muodosti UPM Biochemicals-yksikön yhdistämällä biokemikaaleihin liittyvät liiketoiminta-aloitteensa vuonna 2013. UPM Biochemicals tarjoaa ja kehittää innovatiivisia, kestävästi kehityksen mukaisia ja kilpailukykyisiä puupohjaisia biokemikaaleja. Sen tuotesegmentit ovat biokemikaalit, ligniinituotteet ja biolääketieteen tuotteet. Tässä esikautellisessa vaiheessa UPM aktiivisesti kehittää ja testaa teollisuussovelluksia luodakseen teollisen mittakaavan konsepteja.

24. lokakuuta UPM ilmoitti arvioivansa mahdollisen biojalostamon rakentamista Frankfurt-Höchstin kemianteollisuuden yritysalueelle Saksassa. UPM aloittaa nyt yksityiskohtaisen kaupallisen ja teknisen esisuunnitteluvaiheen selvittääkseen tämän liiketoimintamahdollisuuden houkuttelevuutta. Vaiheen kestoksi on arvioitu noin vuosi. Jos kaikki valmisteluvaiheet saadaan päätökseen onnistuneesti, UPM käynnistää yhtiön tavanomaisen arviointi- ja valmisteluprosessin koskien mahdollista investointipäätöstä.

Merkittävät tapahtumat raportointikaudella

31.1. UPM ilmoitti uudet pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteensa. Uusissa tavoitteissa -liiketoiminta-alueiden tuottotavoitteita ja vertailukelpoisen oman pääoman tuoton tavoitetta nostettiin. Vertailukelpoisen liikevoiton kasvu lisättiin uudeksi konsernitason tavoitteeksi. Lisäksi käyttöön otettiin uusi, nettovelan ja EBITDAn suhteeseen perustuva velkaantuneisuuspolitiikka. Rahavirtaan perustuva osinkopolitiikka säilyi ennallaan. Pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet on esitelty UPM:n vuoden 2016 vuosikertomuksen sivulla 17.

2.2. UPM ilmoitti sulkevansa pysyvästi 305 000 tonnia graafisten papereiden kapasiteettia Euroopassa vuoden 2017 kolmannen neljänneksen loppuun mennessä. Suljettavat paperikoneet ovat UPM Augsburgin paperikone 2 Saksassa ja UPM Steyrermühlin paperikone 3 Itävallassa. Suunnitelmasta kerrottiin alun perin marraskuussa 2016. Päätös vaikutti 143 henkilöön UPM Augsburgin ja 125 henkilöön UPM Steyrermühlin tehtailta. Koneiden sulkemisen odotetaan tuovan noin 30 miljoonan euron vuosittaiset säästöt.

22.3. UPM ilmoitti allekirjoittaneensa sopimuksen Saksassa sijaitsevien Schongaun ja Ettringenin vesivoimalaitosten myynnistä erdgas schwaben GmbH:lle.

30.3. UPM ilmoitti allekirjoittaneensa sopimuksen Itävallassa sijaitsevien Steyrermühlin vesivoimalaitosten myynnistä Energie AG:lle. Kauppa saatettiin päätökseen vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä.

30.3. UPM ilmoitti allekirjoittaneensa Tornator PLC:n kanssa aiesopimuksen, jonka mukaan yhtiöt sitoutuvat metsätalakauppaan ja pitkäaikaiseen puukauppaan. Tornator myy sopimuksen mukaan vuosittain merkittävän määrän puuta omistamastaan metsistä UPM:n Itä-Suomen tehtaille, ja UPM myy Tornatorille 23 000 hehtaaria metsää Pohjois-Karjalasta vaihteittain vuoden 2017 aikana.

18.4. UPM ilmoitti, että UPM:n ja Northern SC Paper Corp:n, New York Timesin tytäryhtiön, omistama yhteinen toiminta Madison Paper Industries on allekirjoittanut sopimuksen vesivoimalaitostensa myynnistä Eagle Creek Renewable Energy, LLC:lle. Kauppa saatettiin päätökseen vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä.

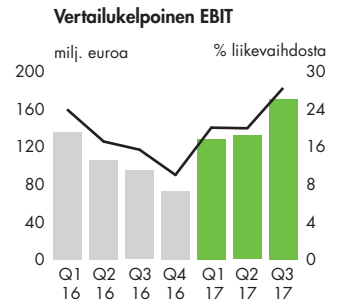
Raportointikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat

24. lokakuuta UPM ilmoitti suunnitelmastaan laajentaa Venäjällä sijaitsevaa Chudovon vaneritehdastaan. Investointi kasvattaa tehtaan tuotantokapasiteettia 155 000 kuutiometriin vuodessa. Investoinnin kokonaisarvo on 50 miljoonaa euroa.

24. lokakuuta UPM ilmoitti arvioivansa mahdollisen biojalostamon rakentamista Frankfurt-Höchstin kemianteollisuuden yritysalueelle Saksassa. UPM aloittaa nyt yksityiskohtaisen kaupallisen ja teknisen esisuunnitteluvaiheen selvittääkseen tämän liiketoimintamahdollisuuden houkuttelevuutta.

UPM Biorefining

UPM Biorefining muodostuu sellu-, saha- ja biopolttoaineliiketoiminnoista. UPM:llä on kolme sellutehdasta Suomessa sekä sellutehdas ja puuviljelmät Uruguayssa. UPM:llä on Suomessa neljä sahaa ja yksi biojalostamo. UPM Biorefiningin asiakkaita ovat pääasiassa pehmo- ja erikoispapereiden sekä kartongin tuottajat selluteollisuudessa, polttoainejakelijat biopolttoaineteollisuudessa sekä rakennus- ja puusepänteollisuus sahatavateollisuudessa.

	Q3/17	Q2/17	Q1/17	Q4/16	Q3/16	Q2/16	Q1/16	Q1-Q3/17	Q1-Q3/16	Q1-Q4/16
Liikevaihto, milj. euroa	624	630	607	533	541	563	568	1 861	1 672	2 206
Vertailukelpoinen EBITDA, milj. euroa	203	157	160	101	132	140	175	520	448	548
% liikevaihdosta	32,4	25,0	26,4	18,9	24,5	24,8	30,9	27,9	26,8	24,9
Metsävarojen käyvän arvon muutos ja hakkuut, milj. euroa	7	14	8	14	3	9	3	28	15	29
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista, milj. euroa	-	1	1	-	1	1	-	1	1	2
Poistot ja arvonalentumiset, milj. euroa	-39	-41	-42	-43	-42	-44	-44	-121	-130	-173
Liikevoitto, milj. euroa	170	131	127	72	94	105	135	428	334	406
% liikevaihdosta	27,2	20,8	20,9	13,5	17,4	18,7	23,7	23,0	20,0	18,4
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa, milj. euroa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vertailukelpoinen liikevoitto (EBIT), milj. euroa	170	131	127	72	94	105	135	428	334	406
% liikevaihdosta	27,2	20,8	20,9	13,4	17,4	18,7	23,7	23,0	20,0	18,4
Sijoitettu pääoma (keskiarvo), milj. euroa	3 155	3 263	3 347	3 292	3 230	3 185	3 217	3 255	3 211	3 231
Vertailukelpoinen ROCE, %	21,5	16,1	15,1	8,7	11,6	13,2	16,7	17,5	13,9	12,6
Toimitukset, sellu, 1 000 t	890	907	918	831	849	891	848	2 715	2 588	3 419

Sellutehtaiden huoltoseisokit: Q2 2017 UPM Pietarsaari, Q4 2016 UPM Fray Bentos, Q3 2016 UPM Kaukas.

Toimenpiteet

- Suunnitelma 18 kuukauden kunnossapitosyklin käyttöönosta Fray Bentosin sellutehtaalla Uruguayssa, vuoden 2017 viimeiselle neljännekselle suunniteltua seisokkia siirretään vuoteen 2018.
- Vuosineljänneksen tuotantoennätys Lappeenrannan biojalostamolla.

Tulos

Q3 2017 vuoden 2016 vastaavaan jaksoon verrattuna

UPM Biorefining -liiketoiminta-alueen vertailukelpoinen liikevoitto nousi pääasiassa korkeampien sellun myyntihintojen ansiosta.

UPM:n sellutoimitusten keskihinta nousi 12 %.

Q3 2017 vuoden 2017 toiseen neljännekseen verrattuna

Vertailukelpoinen liikevoitto nousi paremman tuotantotehokkuuden, alempien kustannusten ja korkeampien sellun myyntihintojen ansiosta. Vertailujaksolla kannattavuuteen vaikuttivat negatiivisesti korkeammat kustannukset, jotka liittyivät osittain kunnossapitotöihin.

UPM:n sellutoimitusten keskihinta nousi 1 %. Euron vahvistuminen kumosi sellun dollarimääräisten markkinahintojen kasvun.

Tammi-syyskuu 2017 verrattuna tammi-syyskuuhun 2016

UPM Biorefining -liiketoiminta-alueen vertailukelpoinen liikevoitto nousi korkeampien sellun myyntihintojen ja suurempien sellun toimitusmäärien ansiosta. Niiden vaikutus ylitti korkeampien kustannusten vaikutuksen. Lappeenrannan biojalostamon tuotantotehokkuus parani merkittävästi.

UPM:n sellutoimitusten keskihinta nousi 6 %.

Markkinaympäristö

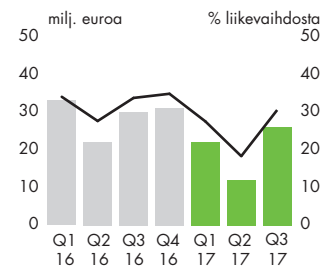
- Sellun kysyntä jatkui vahvana. Kysyntä kasvoi pääasiassa Aasiassa, erityisesti Kiinassa.
- Euroopassa ja Kiinassa valkaistun havupuusellun (NBSK) ja valkaistun lehtipuusellun (BHKP) markkinahinta nousi vuoden kolmannella neljänneksellä.
- Euroopassa havupuusellun keskimääräinen euromääräinen markkinahinta tammi-syyskuussa 2017 oli 8 % korkeampi ja lehtipuusellun markkinahinta 10 % korkeampi kuin viime vuonna. Havupuusellun keskimääräinen dollarimääräinen markkinahinta Kiinassa oli 9 % korkeampi ja lehtipuusellun markkinahinta 19 % korkeampi kuin viime vuoden vastaavana ajanjaksona.
- Kehittyneen uusiutuvan dieselin ja naftan kysyntä jatkui vahvana.
- Sahatavaran kysyntä oli hyvällä tasolla, ja markkinahinnat nousivat hieman kolmannella neljänneksellä.

Lähteet: PPPC, FOEX

UPM Energy

UPM Energy tuottaa arvoa kustannuskilpailukykyisessä, vähäpäästöisessä energiantuotannossa sekä fyysisen sähkön kaupassa ja sähkön johdannaismarkkinoilla. UPM Energy on Suomen toiseksi suurin sähköntuottaja. UPM:n sähköntuotantokapasiteetti koostuu vesi-, ydin- ja lauhdevoimasta.

Vertailukelpoinen EBIT

	Q3/17	Q2/17	Q1/17	Q4/16	Q3/16	Q2/16	Q1/16	Q1-Q3/17	Q1-Q3/16	Q1-Q4/16
Liikevaihto, milj. euroa	86	65	80	90	89	81	97	231	266	357
Vertailukelpoinen EBITDA, milj. euroa	28	14	24	34	32	25	36	67	93	126
% liikevaihdosta	33,0	21,8	30,3	37,3	36,3	30,4	37,1	28,9	34,8	35,4
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista, milj. euroa	-	-	-	-	-	-	-1	-	-1	-1
Poistot ja arvonalentumiset, milj. euroa	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-7	-7	-9
Liikevoitto, milj. euroa	26	12	22	31	30	22	33	60	85	116
% liikevaihdosta	30,5	18,3	27,5	34,8	33,7	27,6	34,0	26,0	32,0	32,7
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa, milj. euroa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vertailukelpoinen liikevoitto (EBIT), milj. euroa	26	12	22	31	30	22	33	60	85	116
% liikevaihdosta	30,5	18,3	27,5	34,8	33,7	27,6	34,0	26,0	32,0	32,7
Sijoitettu pääoma (keskiarvo), milj. euroa	2 279	2 261	2 256	2 290	2 313	2 360	2 396	2 265	2 356	2 340
Vertailukelpoinen ROCE, %	4,6	2,1	3,9	5,5	5,2	3,8	5,5	3,5	4,8	5,0
Toimitukset, sähkö, GWh	2 093	1 744	2 059	2 152	2 246	2 102	2 282	5 896	6 630	8 782

Toimenpiteet

- Alkuvuodesta parantunut vesitilanne edisti vesivoiman tuotantoa.
- Tuotanto Olkiluoto 2:n ydinvoimalaitosyksikössä jatkui pitkittyneen huoltoseisokin jälkeen heinäkuussa.

Tulos

Q3 2017 vuoden 2016 vastaavaan jaksoon verrattuna

UPM Energy -liiketoiminta-alueen vertailukelpoinen liikevoitto laski pääosin merkittävästi alemman energian tuotantomäärän johdosta. Alempi energian tuotantomäärä johtui osittain Suomen vesitilanteesta ja osittain Olkiluodon ydinvoimalan pitkästä huoltoseisokista.

UPM:n keskimääräinen sähkön myyntihinta laski 2 % ja oli 33,9 (33,2) euroa/MWh.

Q3 2017 vuoden 2017 toiseen neljännekseen verrattuna

Vertailukelpoinen liikevoitto nousi korkeampien sähkön keskimääräisten myyntihintojen ja suurempien tuotantomäärien ansiosta. Edellisellä neljänneksellä kannattavuuteen vaikutti negatiivisesti Olkiluodon ydinvoimalan suunniteltu huoltoseisokki.

UPM:n keskimääräinen sähkön myyntihinta nousi 9 % ja oli 33,9 (31,1) euroa/MWh.

Tammi-syyskuu 2017 verrattuna tammi-syyskuuhun 2016

UPM Energy -liiketoiminta-alueen vertailukelpoinen liikevoitto laski alemman energian tuotantomäärän ja alemmien keskimääräisten sähkön myyntihintojen johdosta. Alempi energian tuotantomäärä johtui huonosta vesitilanteesta ja Olkiluodon ydinvoimalan pitkästä huoltoseisokista.

UPM:n keskimääräinen sähkön myyntihinta laski 3 % ja oli 32,5 (33,4) euroa/MWh.

Markkinaympäristö

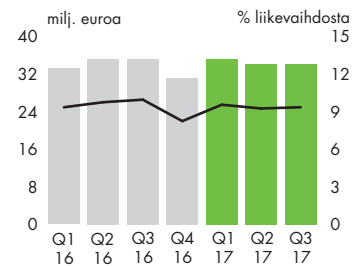
- Pohjoismaiden vesivarannot nousivat kolmannella neljänneksellä, ja syyskuun lopussa vesivarannot olivat lähellä pitkäaikaista keskiarvoa.
- Kivihiilen ja hiilidioksidipäästöoikeuksien hinnat nousivat kolmannella neljänneksellä.
- Tammi-syyskuussa 2017 Suomen keskimääräinen aluehinta pohjoismaisessa sähköpörssissä oli 33,3 euroa/MWh, mikä on 8 % korkeampi kuin viime vuoden vastaavana ajanjaksona (30,8 euroa/MWh).
- Suomen alueen sähkön termiinihintavuodeksi eteenpäin oli syyskuussa 33,0 euroa/MWh, mikä oli 7 % korkeampi kuin vuoden 2017 toisen neljänneksen lopussa (30,7 euroa/MWh).

Lähteet: The Norwegian Water Resources and Energy Directorate, Svensk Energi, Suomen ympäristökeskus, Nord Pool, Nasdaq OMX, Bloomberg, UPM

UPM Raflatac

UPM Raflatac valmistaa tarralaminaattia tuote- ja informaatioetiketöintiin tarrapainajille ja merkkituotevalmistajille mm. elintarvike-, hygieni- ja lääketieteellisyydessä sekä vähittäiskaupassa. UPM Raflatac on maailman toiseksi suurin tarralaminaatin valmistaja.

Vertailukelpoinen EBIT

	Q3/17	Q2/17	Q1/17	Q4/16	Q3/16	Q2/16	Q1/16	Q1-Q3/17	Q1-Q3/16	Q1-Q4/16
Liikevaihto, milj. euroa	369	375	371	372	355	360	351	1 116	1 065	1 437
Vertailukelpoinen EBITDA, milj. euroa	42	42	43	39	43	43	41	128	128	166
% liikevaihdosta	11,4	11,3	11,7	10,5	12,2	12,1	11,7	11,5	12,0	11,6
Poistot ja arvonalentumiset, milj. euroa	-8	-8	-8	-8	-8	-8	-8	-24	-25	-33
Liikevoitto, milj. euroa	34	34	35	31	36	35	33	104	103	134
% liikevaihdosta	9,3	9,2	9,5	8,2	10,1	9,7	9,3	9,3	9,7	9,3
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa, milj. euroa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vertailukelpoinen liikevoitto (EBIT), milj. euroa	34	34	35	31	35	35	33	104	103	133
% liikevaihdosta	9,3	9,2	9,5	8,2	9,9	9,7	9,3	9,3	9,7	9,3
Sijoitettu pääoma (keskiarvo), milj. euroa	498	488	503	513	516	524	540	496	527	524
Vertailukelpoinen ROCE, %	27,7	28,2	28,1	23,8	27,3	26,7	24,2	28,0	26,0	25,5

Toimenpiteet

- Toimitusmäärien kasvu jatkui voimakkaana erityisesti Aasiassa.
- Uuden leikkuu- ja jakeluterminaalin rakentaminen Santiagoon Chileen.
- Asemaa vahvistettiin Yhdysvalloissa teksasilaisen jakelijan hankinnalla.

Tulos

Q3 2017 vuoden 2016 vastaavaan jaksoon verrattuna

UPM Raflatac -liiketoiminta-alueen vertailukelpoinen liikevoitto laski hieman alemman myyntikatteen negatiivisen vaikutuksen ja korkeampien kiinteiden kustannusten johdosta. Näiden vaikutus kumosi suurempien toimitusmäärien positiivisen vaikutuksen.

Q3 2017 vuoden 2017 toiseen neljännekseen verrattuna

Vertailukelpoinen liikevoitto pysyi vakaana suurempien toimitusmäärien ja alemmien kiinteiden kustannusten positiivisen vaikutuksen ansiosta. Näiden vaikutus kumosi alemman myyntikatteen negatiivisen vaikutuksen.

Tammi-syyskuu 2017 verrattuna tammi-syyskuuhun 2016

UPM Raflatac -liiketoiminta-alueen vertailukelpoinen liikevoitto nousi hieman suurempien toimitusmäärien positiivisen vaikutuksen ansiosta, mikä ylitti alemman myyntikatteen ja korkeampien kustannusten negatiivisen vaikutuksen.

Markkinaympäristö

- Tarramateriaalien maailmanlaajuinen kysyntä kasvoi tammi-syyskuussa 2017. Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa kysynnän kasvu pysyi vakaana. Aasiassa kysynnän kasvu jatkui vahvana.

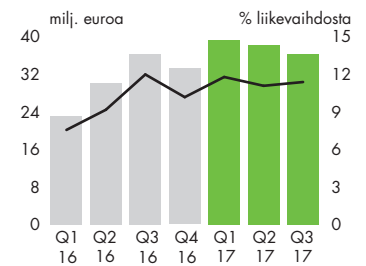
Lähteet: FINAT, TLMI

UPM Specialty Papers

UPM Specialty Papers valmistaa tarra- ja taustapapereita kasvaville markkinoille maailmanlaajuisesti, hienopapereita Aasian markkinoille ja pakkauspapereita Euroopan joustopakkausmarkkinoille. Toiminta koostuu UPM Changshun ja UPM Tervasaaren tehtaista Kiinassa ja Suomessa sekä tarra- ja pakkauspaperien tuotantolinjoista UPM Jämsänkosken tehtaalla Suomessa. Asiakkaita ovat pääasiassa vähittäiskauppiat, painotalot, kustantajat, jakelijat ja paperin jalostajat.

Vertailukelpoinen EBIT

	Q3/17	Q2/17	Q1/17	Q4/16	Q3/16	Q2/16	Q1/16	Q1-Q3/17	Q1-Q3/16	Q1-Q4/16
Liikevaihto, milj. euroa	320	342	330	329	305	327	312	993	944	1 273
Vertailukelpoinen EBITDA, milj. euroa	55	58	60	54	58	53	48	173	160	214
% liikevaihdosta	17,2	16,9	18,1	16,4	19,1	16,2	15,6	17,4	16,9	16,8
Poistot ja arvonalentumiset, milj. euroa	-19	-20	-21	-21	-22	-23	-25	-61	-71	-92
Liikevoitto, milj. euroa	36	38	39	33	36	30	23	113	89	123
% liikevaihdosta	11,3	11,0	11,7	10,1	11,9	9,1	7,5	11,3	9,5	9,6
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa, milj. euroa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vertailukelpoinen liikevoitto (EBIT), milj. euroa	36	38	39	33	36	30	23	113	89	123
% liikevaihdosta	11,3	11,0	11,7	10,1	11,9	9,1	7,5	11,3	9,5	9,6
Sijoitettu pääoma (keskiarvo), milj. euroa	858	879	931	984	987	1 027	1 051	889	1 022	1 012
Vertailukelpoinen ROCE %	16,9	17,1	16,7	13,5	14,7	11,6	8,9	16,9	11,6	12,1
Toimitukset, paperi, 1 000 t	384	404	390	397	374	407	379	1 178	1 159	1 556

Toimenpiteet

- Kysyntä kasvoi vakaasti tarramateriaaleissa maailmanlaajuisesti ja toimistopapereissa Aasiassa.

Tulos

Q3 2017 vuoden 2016 vastaavaan jaksoon verrattuna

UPM Specialty Papers -liiketoiminta-alueen vertailukelpoinen liikevoitto pysyi vakaana. Korkeampien myyntihintojen ja taustapapereiden suurempien toimitusmäärien positiivinen vaikutus kumosi korkeampien sellun hintojen negatiivisen vaikutuksen.

Q3 2017 vuoden 2017 toiseen neljännekseen verrattuna

Vertailukelpoinen liikevoitto laski hieman korkeampien sellun hintojen johdosta, mikä ylitti korkeampien myyntihintojen positiivisen vaikutuksen.

Tammi-syyskuu 2017 verrattuna tammi-syyskuuhun 2016

UPM Specialty Papers -liiketoiminta-alueen vertailukelpoinen liikevoitto nousi hieman korkeampien myyntihintojen, parantuneen tuotevalikoiman ja taustapapereiden suurempien toimitusmäärien ansiosta. Näiden vaikutus ylitti korkeampien sellun hintojen negatiivisen vaikutuksen.

Markkinaympäristö

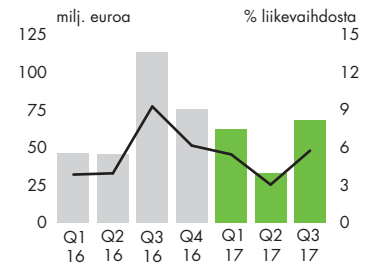
- Aasian ja Tyynenmeren alueella toimistopapereiden kysyntä säilyi vahvana, ja keskimääräinen markkinahinta nousi vuoden 2017 tammi-syyskuussa.
- Tarra- ja taustapaperin kysyntä kasvoi vuoden 2017 tammi-syyskuussa maailmanlaajuisesti, erityisesti Aasiassa. Hintakehitys vaihteli alueittain ja oli keskimäärin vakaata vuoden 2017 tammi-syyskuussa.

Lähteet: UPM, RISI, Pöyry, AWA

UPM Paper ENA

UPM Paper ENA valmistaa graafisia papereita mainonta-, aikakaus- ja sanomalehti-, koti- ja toimistokäyttöön. Liiketoiminta-alue koostuu laajoista matalan kustannustason toiminnoista. Sillä on 15 tehokasta paperitehdasta Euroopassa ja Yhdysvalloissa, maailmanlaajuinen myyntiverkosto sekä tehokas logistiikkajärjestelmä. Asiakkaita ovat pääasiassa kustantajat, luettelokustantajat, vähittäismyyjät, painotalot ja tukkurit.

Vertailukelpoinen EBIT

	Q3/17	Q2/17	Q1/17	Q4/16	Q3/16	Q2/16	Q1/16	Q1-Q3/17	Q1-Q3/16	Q1-Q4/16
Liikevaihto, milj. euroa	1 189	1 112	1 148	1 228	1 234	1 155	1 202	3 449	3 590	4 818
Vertailukelpoinen EBITDA, milj. euroa	94	64	98	111	148	93	96	256	337	448
% liikevaihdosta	7,9	5,7	8,6	9,1	12,0	8,1	8,0	7,4	9,4	9,3
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista, milj. euroa	-	-	1	-	1	-	-	1	1	2
Poistot ja arvonalentumiset, milj. euroa	-26	-31	-35	-60	-35	-47	-72	-93	-153	-214
Liikevoitto, milj. euroa	123	31	61	26	160	47	-11	215	197	223
% liikevaihdosta	10,3	2,8	5,3	2,1	13,0	4,1	-0,9	6,2	5,5	4,6
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa, milj. euroa ¹⁾	55	-2	-1	-49	47	2	-57	52	-8	-57
Vertailukelpoinen liikevoitto (EBIT), milj. euroa	68	33	62	75	113	45	46	163	205	280
% liikevaihdosta	5,7	3,0	5,4	6,1	9,2	3,9	3,8	4,7	5,7	5,8
Sijoitettu pääoma (keskiarvo), milj. euroa	1 678	1 698	1 801	1 855	1 915	1 988	2 098	1 725	2 000	1 964
Vertailukelpoinen ROCE, %	16,2	7,7	13,9	16,2	23,7	9,1	8,8	12,6	13,7	14,3
Toimitukset, paperi, 1 000 t	2 040	1 893	1 934	2 068	2 068	1 940	1 982	5 868	5 990	8 057

¹⁾ Vuoden 2017 kolmannen neljänneksen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät sisältävät 43 miljoonan euron tuoton Madisonin paperitehtaan vesivoimalaitoksen myynnistä sekä 11 miljoonan euron tuoton Steyrermühlin vesivoimalaitosten myynnistä. Lisäksi 1 miljoonan euron tuotto liittyy aikaisempiin paperikoneiden sulkemisiin. Vuoden 2017 toisen neljänneksen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät sisältävät 2 miljoonaa euroa rakennejärjestelykuluja ja ensimmäisen neljänneksen vertailukelpoisuuteen 2 miljoonaa euroa rakennejärjestelykuluja sekä miljoona euroa arvonalentumisten palautuksia. Vuoden 2016 neljännen neljänneksen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät sisältävät 23 miljoonaa euroa arvonalentumisia sekä 22 miljoonaa euroa muita rakennejärjestelykuluja, jotka liittyvät Steyrermühlin paperikone 3:n suunniteltuun sulkemiseen. Lisäksi, 1 miljoonan euron arvonalentuminen sekä 18 miljoonan euron rakennejärjestelykuluja liittyvät Augsburgin paperikone 2:n suunniteltuun sulkemiseen. Madisonin paperitehtaan sulkemiseen liittyviä varauksia purettiin 9 miljoonaa euroa johtuen tehdasalueen myynnistä. 4 miljoonan euron tuotto rakennejärjestelyvarauksen peruutuksista liittyy aikaisempiin paperikoneiden sulkemisiin ja 2 miljoonan euron tuotto aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntiin. Vuoden 2016 kolmannen neljänneksen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät sisältävät 47 miljoonan euron tuoton liittyen Schwedtin paperitehtaan myyntiin, toisen neljänneksen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät sisältävät 2 miljoonan euron tuoton liittyen Madisonin paperitehtaan sulkemiseen sekä 2 miljoonaa euroa rakennejärjestelykuluja ja 2 miljoonaa euroa arvonalentumisten palautuksia liittyen aikaisempiin paperikoneiden sulkemisiin ja ensimmäisen neljänneksen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät sisältävät 22 miljoonaa euroa arvonalentumisia sekä 35 miljoonaa euroa muita rakennejärjestelykuluja, jotka liittyvät Madison Paper Industries -paperitehtaan sulkemiseen Yhdysvalloissa.

Toimenpiteet

- Yhdysvaltojen Madisonin ja Itävallan Steyrermühlin vesivoimalaitosten myynti saatettiin päätökseen.
- Uusi kestävän kehityksen virstanpylväs – kaikilla paperitehtailla on nyt EU:n ympäristömerkki.

Tulos

Q3 2017 vuoden 2016 vastaavaan jaksoon verrattuna

UPM Paper ENA -liiketoiminta-alueen vertailukelpoinen liikevoitto laski pääasiassa korkeampien kuitukustannusten johdosta.

Paperitoimitusten keskihinta euroina laski 2 % vientihintoihin vaikuttaneiden epäsuotuisien valuuttakurssimuutosten johdosta.

Q3 2017 vuoden 2017 toiseen neljänneksen verrattuna

Vertailukelpoinen liikevoitto nousi kausiluonteisesti suurempien toimitusmäärien, alempien kiinteiden kustannusten ja korkeampien myyntihintojen ansiosta. Näiden vaikutus ylitti korkeampien sellun hintojen negatiivisen vaikutuksen.

UPM:n paperitoimitusten keskihinta euroina laski 1 %. Vientihintoihin vaikuttaneet epäsuotuisat valuuttakurssimuutokset kumosivat euroalueen hintojen nousun vaikutuksen.

Tammi-syyskuu 2017 verrattuna tammi-syyskuuhun 2016

UPM Paper ENA -liiketoiminta-alueen vertailukelpoinen liikevoitto laski pääasiassa alempien myyntihintojen ja korkeampien kuitukustannusten

johdosta. Näiden vaikutus ylitti alempien kiinteiden kustannusten (mukaan lukien poistot) vaikutuksen.

Paperitoimitusten keskihinta euroina laski 2 % osittain vientihintoihin vaikuttaneiden epäsuotuisien valuuttakurssimuutosten johdosta.

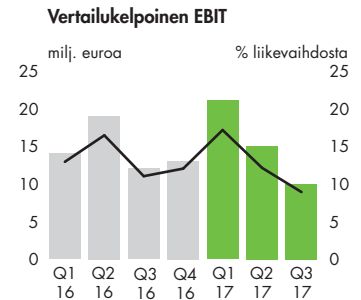
Markkinaympäristö

- Graafisten papereiden kysyntä Euroopassa oli vuoden 2017 tammi-syyskuussa 3 % alempi kuin viime vuonna. Sanomalehtipaperin kysyntä laski 6 %, aikakauslehtipaperin 2 % ja hienopaperin 1 % verrattuna vuoden 2016 tammi-syyskuuhun.
- Kolmannella neljänneksellä sanoma- ja aikakauslehtipaperien hinnat Euroopassa säilyivät vakaana verrattuna vuoden 2017 toiseen neljänneeseen ja vuoden 2016 kolmanteen neljänneeseen. Kolmannella neljänneksellä hienopaperien hinnat Euroopassa olivat keskimäärin 3 % korkeammat verrattuna edelliseen neljänneeseen. Hienopaperien hinnat olivat keskimäärin 4 % korkeammat verrattuna vuoden 2016 kolmanteen neljänneeseen.
- Vuoden 2017 tammi-syyskuussa aikakauslehtipaperien kysyntä Pohjois-Amerikassa laski 6 % verrattuna viime vuoteen. Aikakauslehtipaperien keskimääräinen dollarimääräinen hinta nousi vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä 3 % ja oli 1 % korkeampi verrattuna vuoden 2016 kolmanteen neljänneeseen.

Lähteet: PPI/RISI, Euro-Graph, PPPC

UPM Plywood

UPM Plywood tuottaa vaneri- ja viilutuotteita pääasiassa rakentamiseen, ajoneuvojen lattioihin, LNG-laivanrakentamiseen ja muuhun teollisuustuotantoon. Tuotantolaitokset sijaitsevat Suomessa, Virossa ja Venäjällä.

	Q3/17	Q2/17	Q1/17	Q4/16	Q3/16	Q2/16	Q1/16	Q1-Q3/17	Q1-Q3/16	Q1-Q4/16
Liikevaihto, milj. euroa	112	128	124	109	106	119	110	364	335	444
Vertailukelpoinen EBITDA, milj. euroa	16	21	27	19	17	25	20	64	61	80
% liikevaihdosta	14,0	16,6	21,9	17,4	16,2	20,9	17,8	17,6	18,4	18,1
Poistot ja arvonalentumiset, milj. euroa	-6	-6	-6	-6	-5	-5	-5	-17	-16	-22
Liikevoitto, milj. euroa	10	15	21	13	12	19	14	47	45	58
% liikevaihdosta	8,9	12,1	17,1	12,0	11,0	16,4	12,9	12,8	13,5	13,2
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa, milj. euroa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vertailukelpoinen liikevoitto (EBIT), milj. euroa	10	15	21	13	12	19	14	47	45	58
% liikevaihdosta	8,9	12,1	17,1	12,0	11,0	16,4	12,9	12,8	13,5	13,2
Sijoitettu pääoma (keskiarvo), milj. euroa	263	276	268	262	259	262	252	269	258	259
Vertailukelpoinen ROCE, %	15,1	22,4	31,7	20,0	18,0	29,7	22,6	23,1	23,5	22,6
Toimitukset, vaneri, 1 000 m ³	192	214	201	185	184	206	189	607	579	764

Toimenpiteet

- Uuden ligniiniin perustuvan WISA BioBond -liimausteknologia otettiin käyttöön vanerinvalmistuksessa.
- Kalson viilutehtaan tuotantotehokkuus parani sorvi-investoinnin ansiosta.

Tulos

Q3 2017 vuoden 2016 vastaavaan jaksoon verrattuna

UPM Plywood -liiketoiminta-alueen vertailukelpoinen liikevoitto laski hieman korkeampien kustannusten johdosta, mikä kumosi korkeampien keskimääräisten myyntihintojen ja suurempien toimitusmäärien positiiviset vaikutukset.

Q3 2017 vuoden 2017 toiseen neljännekseen verrattuna

Vertailukelpoinen liikevoitto laski pääasiassa kausiluontoisesti pienempien toimitusmäärien johdosta.

Tammi-syyskuu 2017 verrattuna tammi-syyskuuhun 2016

UPM Plywood -liiketoiminta-alueen vertailukelpoinen liikevoitto nousi pääasiassa korkeampien keskimääräisten myyntihintojen ja suurempien toimitusmäärien ansiosta. Niiden vaikutus ylitti korkeampien kustannusten vaikutuksen.

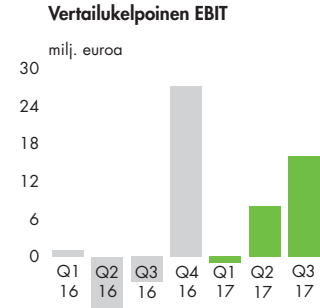
Markkinaympäristö

- Markkinaympäristö Euroopassa oli suotuisa, ja kuusivanerin kysynnän arvioidaan kasvaneen viime vuodesta. Rakennusalan toiminta vilkastui edelleen ja koivuvaneriin liittyvissä teollisissa sovelluksissa kysyntä oli hyvällä tasolla.

Lähde: UPM

Muu toiminta

Muu toiminta sisältää puunhankinnan ja metsätalouden, UPM Biocomposites- ja UPM Biochemicals -liiketoimintayksiköt sekä konsernipalvelut.

	Q3/17	Q2/17	Q1/17	Q4/16	Q3/16	Q2/16	Q1/16	Q1-Q3/17	Q1-Q3/16	Q1-Q4/16
Liikevaihto, milj. euroa	69	70	72	72	65	76	73	212	213	285
Vertailukelpoinen EBITDA, milj. euroa	-2	-6	-7	-9	-7	-9	-10	-16	-26	-35
Metsävarojen käyvän arvon muutos ja hakkuut, milj. euroa	22	18	9	40	4	2	13	49	20	59
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista, milj. euroa	1	-	-	-	1	1	1	2	3	3
Poistot ja arvonalentumiset, milj. euroa	-4	-3	-3	-4	-3	-3	-3	-11	-10	-13
Liikevoitto, milj. euroa	16	8	-2	28	-4	-9	0	23	-13	15
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa, milj. euroa ¹⁾	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Vertailukelpoinen liikevoitto (EBIT), milj. euroa	16	8	-1	27	-4	-9	1	23	-13	14
Sijoitettu pääoma (keskiarvo), milj. euroa	1 455	1 489	1 508	1 506	1 532	1 553	1 571	1 484	1 552	1 541
Vertailukelpoinen ROCE, %	4,5	2,1	-0,4	7,2	-1,2	-2,4	0,2	2,1	-1,1	0,9

¹⁾ Vuoden 2016 neljännän neljänneksen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liittyvät rakennejärjestelyihin.

Toimenpiteet

- UPM BioPiva, UPM Biochemicalsin kehittämä, vanerinvalmistuksessa käyttöönotettu ligniiniin perustuva liimausteknologia.

Tulos

Q3 2017 vuoden 2016 vastaavaan jaksoon verrattuna

Muun toiminnan vertailukelpoinen liikevoitto nousi. Metsävarojen käyvän arvon lisäys hakkuilla vähennettynä oli 22 (4) miljoonaa euroa. Metsävarojen käyvän arvon lisäys oli 34 (20) miljoonaa euroa sisältäen metsän myynnistä saadut voitot. UPM:n metsistä hakatun puun kustannukset olivat 12 (16) miljoonaa euroa.

Q3 2017 vuoden 2017 toiseen neljännekseen verrattuna

Vertailukelpoinen liikevoitto nousi. Metsävarojen käyvän arvon lisäys hakkuilla vähennettynä oli 22 (18) miljoonaa euroa. Metsävarojen käyvän arvon lisäys oli 34 (31) miljoonaa euroa sisältäen metsän myynnistä saadut voitot. UPM:n metsistä hakatun puun kustannukset olivat 12 (13) miljoonaa euroa.

Tammi-syyskuu 2017 verrattuna tammi-syyskuuhun 2016

Muun toiminnan vertailukelpoinen liikevoitto nousi. Metsävarojen käyvän arvon lisäys hakkuilla vähennettynä oli 49 (20) miljoonaa euroa. Metsävarojen käyvän arvon lisäys oli 87 (61) miljoonaa euroa sisältäen metsän myynnistä saadut voitot. UPM:n metsistä hakatun puun kustannukset olivat 38 (42) miljoonaa euroa.

Riskit ja lähiajan epävarmuustekijät

Suurimmat UPM:n tulokseen vaikuttavat epävarmuustekijät liittyvät konsernin tuotteiden myyntihintoihin ja toimitusmääriin sekä keskeisten tuotantopanosten kustannusten ja valuuttakurssien muutoksiin. Valtaosa näistä tekijöistä riippuu yleisestä talouskehityksestä.

Isoissa-Britanniassa 23.6. järjestetyssä EU-kansanäänestyksessä äänestettiin, jääkö maa Euroopan unioniin. Äänestäjien enemmistö kannatti Euroopan unionista eroamista. Tämä on lisännyt epävarmuutta ja talouskasvuun liittyviä riskejä etenkin Isoissa-Britanniassa ja EU:ssa. EU on UPM:n tärkein markkina-alue. Vuonna 2016 UPM:n liikevaihdosta 59 % tuli tältä alueelta. Ison-Britannian osuus UPM:n liikevaihdosta oli 7 %.

Suurten keskuspankkien rahapolitiikan muutokset voivat vaikuttaa merkittävästi eri valuuttoihin, jotka vaikuttavat UPM:ään suoraan tai välillisesti. Ison-Britannian aikomus lähteä EU:sta on myös lisännyt valuuttoihin liittyvää epävarmuutta.

Kehittyvien talouksien, kuten Kiinan, talouskehitykseen liittyy epävarmuutta. Tämä voi vaikuttaa merkittävästi maailmantalouteen ja erityisesti moniin UPM:n tuotteiden markkinoihin.

Sellun maailmanmarkkinoilla uusilla tuotantolinjoilla voi olla merkittävä negatiivinen vaikutus sellun hintoihin.

Tuotantopanosten kustannuskehitys on viime vuosina ollut UPM:lle suotuisa. Useiden hyödykkeiden hintojen viimeaikaiset muutokset osoittavat, että toimintaympäristössä on kustannusinflaation riski.

Teollisuuden Voima Oyj (TVO) rakennuttaa kolmatta ydinvoimalaitosyksikköä, OL3 EPR, Olkiluodossa (OL3). UPM osallistuu OL3:een Pohjolan Voima Oyj:n (PVO) osakeomistuksensa kautta. Pohjolan Voima Oyj on Teollisuuden Voima Oyj:n (TVO) enemmistöomistaja. UPM:n epäsuora osuus OL3:sta on noin 31 %. OL3 on rakenteilla oleva ydinvoimalaitosyksikkö, joka on tilattu kiinteähintaisena avaimet käteen -periaatteella konsortiolta (laitostoimittaja), jonka muodostavat AREVA GmbH, AREVA NP SAS ja Siemens AG.

Laitosyksikön kaupallisen sähköntuotannon piti alkuperäisen aikataulun suunnitelman mukaan alkaa huhtikuussa 2009. Laitostoimittaja on uudelleenarvioinut aikataulua useaan otteeseen. TVO ilmoitti lokakuussa 2017 saaneensa tiedon laitostoimittajan aikataulupäivityksestä, jonka mukaan OL3:n säännöllinen sähköntuotanto alkaa toukokuussa 2019. Lisäksi TVO on ilmaissut huolensa koskien AREVA Group:n uudelleenjärjestelyä ja sen mahdollisia vaikutuksia OL3 laitostoimitus sopimuksen toteutumiseen. Uudelleenjärjestely sisältää Areva NP:n liiketoiminnan siirtämisen uuteen yhtiöön, jonka pääomistajaksi tulee EDF.

TVO:n julkistamien tietojen perusteella ei ole varmuutta siitä, että lisämyöhästymisiä, joilla voisi olla haitallinen vaikutus TVO:n liiketoiminnalle ja taloudelliselle tilanteelle, ei voisi tapahtua ennen OL3 projektin valmistumista. Tämän seurauksena lisämyöhästymisillä voisi olla haitallinen vaikutus PVO:n liiketoiminnalle ja taloudelliselle tilanteelle, UPM:n energiaosakkeiden käyvälle arvolle ja/tai OL3:sta hankitun sähkön kustannuksille kun OL3 on valmistunut.

Keskeiset tulokseen vaikuttavat tekijät ja konsernin kustannusrakenne esitellään vuoden 2016 vuosikertomuksen sivulla 115. Riskit ja mahdollisuudet esitellään sivuilla 22–23 sekä riskit ja riskienhallinta sivuilla 98–99.

Osakkeet

Vuoden 2017 tammi–syyskuussa UPM:n osakkeiden vaihto NASDAQ Helsingin pörssissä oli yhteensä 6 204 (4 932) miljoonaa euroa. Tämä on arviolta kaksi kolmasosaa kaikista UPM:n osakkeilla tehdyistä kaupoista. Osakkeen ylin noteeraus oli 26,53 euroa heinäkuussa ja alin 20,82 euroa tammikuussa.

UPM:n osaketalletustodistuksilla (American Depositary Share, ADS) käydään kauppaa Yhdysvaltain over-the-counter-markkinoilla (OTC).

29.3.2017 pidetty varsinainen yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään enintään 50 000 000 yhtiön oman osakkeen hankkimisesta. Valtuus on voimassa 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöksestä lukien.

7.4.2016 pidetty varsinainen yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään osakeannista, yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden luovuttamisesta ja osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta siinä suhteessa kuin osakeannistajat ennestään omistavat yhtiön osakkeita tai osakeannistajan etuoikeudesta poiketen suunnatulla osakeannilla. Hallitus voi päättää myös maksuttomasta osakeannista yhtiölle itselleen. Hallitus voi antaa uusia osakkeita ja luovuttaa yhtiön hallussa olevia vanhoja osakkeita yhteensä enintään 25 000 000 kappaletta sisältäen myös ne osakkeet, jotka voidaan antaa erityisten oikeuksien nojalla. Valtuus on voimassa kolme vuotta yhtiökokouksen päätöksestä lukien.

Edellä mainittujen lisäksi hallituksella ei ole muita voimassa olevia osakeantivaltuuksia eikä vaihtovelkakirjalainan tai optio-oikeuksien liikkeeseenlaskuvaltuuksia.

Kaupparekisteriin merkitty osakkeiden kokonaismäärä 30.9.2017 oli 533 735 699. Antivaltuutuksen johdosta osakkeiden lukumäärä voi nousta enimmillään 558 735 699 osakkeeseen.

30.9.2017 yhtiön hallussa oli 411 653 omaa osaketta, mikä oli noin 0,08 % yhtiön osakkeista ja äänimäärästä. Hallitus voi päättää yhtiön omien osakkeiden pitämisestä, luovuttamisesta tai mitättönnistä.

Riita-asiat

Konserniyhtiöt

Metsähallitus (Suomen valtion liikelaitos, joka hallinnoi valtion omistamia maa-alueita) jätti vuonna 2011 vahingonkorvauskanteen UPM:ää ja kahta muuta suomalaista metsäyhtiötä vastaan. Kanne liittyy Suomen markkinaoikeuden joulukuussa 2009 antamaan päätökseen, jossa vastaajien todetaan syyllistyneen kilpailusääntöjen rikkomiseen suomalaisilla raakapuumarkkinoilla. Metsähallituksen lisäksi markkinaoikeuden päätöstä koskevia kanteita ovat jättäneet yksityiset metsänomistajat ja yhtiöt sekä kunnat ja seurakunnat. UPM:ltä ja kahdelta muulta metsäyhtiöltä yhteisvastuullisesti vaadittu vahingonkorvaus on nyt pääomaltaan yhteensä 150,4 miljoonaa euroa tai vaihtoehtoisesti UPM:ltä erikseen yhteensä 26,7 miljoonaa euroa. Pääomaan liittyvien vaatimusten lisäksi kantajat esittävät myös arvonlisäveroon ja korkoihin liittyviä vaatimuksia. Helsingin käräjäoikeus antoi kesäkuussa 2016 tuomion, jossa se hylkäsi Metsähallituksen UPM:ää ja kahta muuta suomalaista metsäyhtiötä vastaan nostaman vahingonkorvauskanteen. Käräjäoikeus määräsi Metsähallituksen maksamaan UPM:lle korvauksen oikeudenkäyntikulusta. Metsähallitus on valittanut käräjäoikeuden ratkaisusta hovioikeuteen. Metsähallituksen kanteen pääomamäärä on nyt yhteensä 124,9 miljoonaa euroa, josta 17,6 miljoonaa euroa perustuu Metsähallituksen ja UPM:n välisiin sopimuksiin. Helsingin käräjäoikeus antoi elokuussa ja syyskuussa 2017 ensimmäiset 69 tuomiota perustuen yksityisten metsänomistajien kanteisiin. Tuomioilla käräjäoikeus hylkäsi kaikki yksityisten metsänomistajien esittämät vaatimukset ja määräsi kantajat korvaamaan vastaajien oikeudenkäyntikulut. UPM pitää vaatimuksia täysin perusteettomina. UPM ei ole kirjannut varauksia näihin kanteisiin liittyen.

Vuonna 2012 UPM käynnisti välimiesmenettelyn Metsäliitto-osuuskunta ja Metsä Board Oyj:tä vastaan. UPM:n mukaan Metsäliitto ja Metsä Board olivat rikkoneet Metsä Fibre Oy:tä koskevassa osakassopimuksessa määrättyä myötämyyntilauseketta myydessään Metsä Fibre Oy:n osakkeita Itochu Corporationille. UPM vaati Metsäliitolta ja Metsä Boardilta pääomaltaan 58,5 miljoonan euron suoritusta. Metsäliitto ja Metsä Board olivat myyneet 24,9 %:n omistuksen Metsä Fibrestä Itochu Corporationille 472 miljoonan euron hintaan. Itochun kanssa tehdyn kaupan yhteydessä Metsäliitto käytti osto-oikeuden ja osti UPM:n 11 % omistusoikeuden Metsä Fibrestä 150 miljoonan euron hintaan. Välimiesoikeus antoi lopullisen päätöksensä (välitystuomio) helmikuussa 2014 ja velvoitti Metsäliiton ja Metsä Boardin maksamaan UPM:lle 58,5 miljoonaa euroa viivästyskorkoineen ja oikeudenkäyntikuluneen. UPM kirjasi 67 miljoonaa euroa vertailukelpoisuuteen vaikuttavana tuottona vuoden 2014 ensimmäisen vuosineljänneksen tulokseen. Metsäliitto ja Metsä Board ovat nostaneet välitystuomion moitekanteet Helsingin käräjäoikeudessa toukokuussa 2014 vaatien, että välitystuomio kumottaisiin tai julistettaisiin mitättömäksi. Helsingin käräjäoikeus antoi kesäkuussa 2015 päätöksen,

jossa se hylkäsi Metsäliiton ja Metsä Boardin moitekantheet. Metsäliitto ja Metsä Board valittivat päätöksestä Helsingin hovioikeuteen. Hovioikeus hylkäsi Metsäliiton ja Metsä Boardin valitukset lokakuussa 2016. Metsäliitto ja Metsä Board ovat hakeneet valituslupaa korkeimmalta oikeudelta.

Muut osakeomistukset

UPM on osakkaana rakenteilla olevassa ydinvoimalaitosyksikössä, Olkiluoto 3 EPR:ssä (OL3), Pohjolan Voima Oy:n osakeomistuksensa kautta. Pohjolan Voima Oy on Teollisuuden Voima Oy:n (TVO) enemmistöosakas 58,5 %:n omistusosuudella. UPM:n epäsuora osuus OL3:sta on noin 31 %. OL3 EPR -laitosyksikön kaupallisen sähköntuotannon piti alkuperäisen suunnitelman mukaan alkaa huhtikuussa 2009. Hanke on kuitenkin viivästynyt. TVO ilmoitti syyskuussa 2014 saaneensa ydinvoimalaitosyksikköä kiinteähintaisella avaimet käteen -sopimuksella rakentavalta laitostoimittajakonsortiolta (AREVA GmbH, AREVA NP SAS ja Siemens AG) lisätietoja OL3 EPR -projektiin aikataulusta. Tietojen mukaan laitosyksikön säännöllinen sähköntuotanto olisi alkanut vuoden 2018 lopussa. Lokakuussa 2017 TVO:lta saatujen tietojen mukaan TVO sai tietoa laitostoimittajan aikataulupäivityksestä OL3 EPR projektille. Näiden tietojen mukaan OL3 EPR:n säännöllinen sähköntuotanto alkaa toukokuussa 2019.

Laitostoimittaja aloitti joulukuussa 2008 OL3 EPR -laitosyksikön viivästyntymistä ja siihen liittyviä kustannuksia koskevan välimiesmenettelyn kansainvälisen kauppakamarin (ICC) välimiesoikeudessa (ICC:n välimiesmenettely). TVO:n mukaan laitostoimittajan huhtikuussa 2017 päivittämä rahamääräinen vaatimus oli kokonaisuudessaan noin 3,59 miljardia euroa. Summa perustuu laitostoimittajan päivittämään analyysiin tapahutumisista syyskuuhun 2014 ja joidenkin vaateiden osalta joulukuun 2014 loppuun asti. Summa sisältää viivästyskorkoja (laskettu kesäkuun 2017 loppuun asti) ja TVO:n laitostoimitussopimuksen mukaisesti viivästämiä maksueriä yhteensä noin 1,58 miljardia euroa sekä laitostoimittajan väittämää saamatta jäänyttä voittoa noin 132 miljoonaa euroa.

ICC:n välimiesmenettelyssä olevaan TVO:n kanteeseen liittyvä rahamääräinen arvio viiveen aiheuttamista kustannuksista ja menetyksistä laitostoimittajaa vastaan on TVO:n mukaan noin 2,6 miljardia euroa vuoden 2018 joulukuuhun asti, mikä oli laitostoimittajan toimittaman aiemman aikataulun mukaan OL3 EPR:n säännöllisen sähköntuotannon aloittamisen ajankohta. TVO toimitti nykyisen arvionsa sille aiheutuneista kustannuksista ICC:n välimiesoikeudelle heinäkuussa 2015.

TVO ilmoitti heinäkuussa 2017 saaneensa lopullisen ja sitovan osapäätöksen ICC:n välimiesmenettelyssä. ICC:n välimiesoikeus käsittelee osapäätöksessään projektin suunnittelu- ja lisensointidokumentation valmistelua, katselmointia, toimittamista ja hyväksyntää. Tämä käsittää niitä keskeisiä asioita, joihin laitostoimittaja perustaa päävaateensa

TVO:ta vastaan, kuten myös tiettyjä asioita, joihin TVO:n vaateet laitostoimittajaa kohtaan perustuvat. Osapäätöksessä on lopullisesti ratkaistu suurin osa käsitellyistä asioista TVO:nu eduksi ja toisaalta hylätty suurin osa laitostoimittajan väitteistä näiltä osin. Vaikka osapäätös ei ottanut kantaa osapuolten esittämiin rahamääräisiin vaatimuksiin, siinä on lopullisesti hylätty laitostoimittajan analyysimetodi, jolla se on perustellut pääasiallisia rahallisia vaateitaan TVO:ta kohtaan. Aiemmin annettu osapäätös, joka käsitteli riidan alkuvaiheiden asioita, kuten aikataulua, lisensointia ja lisensoitavuutta sekä järjestelmäsunnittelua, annettiin marraskuussa 2016. Myös se oli TVO:lle myönteinen. Välimiesmenettely on edelleen kesken ja ainakin yksi osapäätös on vielä tulossa ennen lopullista päätöstä, jolla välimiesoikeus määrittää osapuolten korvausvelvollisuudet.

TVO pitää vaatimuksiaan hyvin perusteltuina ja on todennut laitostoimittajan vaateet perusteettomiksi. TVO:n mukaan nyt annetun osapäätöksen ja marraskuussa 2016 annetun osapäätöksen sisältö vahvistaa edelleen tätä näkemystä, kuten myös TVO:n käsitystä siitä, että TVO:n vaatimukset ovat laitostoimittajan vaatimuksia vahvempia.

TVO:n mukaan Areva julkaisi vuonna 2016 suunnitelman liiketoimintansa uudelleenjärjestelystä. Uudelleenjärjestely sisältää Areva NP:n liiketoiminnan siirtämisen New NP-nimiseen yhtiöön (fuusio), jonka pääomistajaksi tulee EDF. Liiketoiminnan siirron odotetaan toteutuvan vuoden 2017 jälkipuoliskolla, minkä jälkeen yli puolet uuden New NP:n osakkeista siirrettäisiin EDF:lle. TVO:n mukaan OL3 EPR-projekti ja sen valmistamiseen tarvittavat toimenpiteet sekä eräät muut toiminnot jäivät Areva NP -yhtiöön, joka jää Areva SA:n alaisuuteen. Euroopan unionin komissio teki tammikuussa 2017 valtionapuun liittyvän päätöksen, ja toukokuussa 2017 hyväksyi fuusion. TVO:lta saatujen tietojen mukaan TVO jätti syyskuussa 2017 Euroopan unionin yleiselle tuomioistuimelle valituksen komission valtiontukipäätöksestä. TVO edellyttää, että Ranskan ydinvoimateollisuuden uudelleenjärjestely ei vaaranna OL3 EPR-projektin valmistamista laitostoimitussopimuksen mukaisesti ja laitostoimittajan ilmoittamassa aikataulussa.

TVO:n mukaan, TVO jätti Arevaa koskevan hakemuksen kiireelliseen väliaikaiseen menettelyyn tuomioistuimeen Ranskassa saadakseen tietoa Ranskan ydinvoimateollisuuden rakenneuudistuksesta ja sen mahdollisista vaikutuksista OL3 EPR-laitostoimitussopimuksen edellyttämien velvollisuuksien ja vastuiden täyttämiseen. TVO:n mukaan osapuolten välisten keskustelujen perusteella TVO luopui haasteesta toukokuussa 2017 ja keskustelujen jatkamisen odotetaan edesauttavan OL3 EPR-projektin valmistamista ja laitoksen käynnistämistä.

Laitostoimittajakonsortioon kuuluvat yhtiöt ovat laitostoimittajasopimuksen mukaisesti yhteisvastuussa sopimusvelvoitteista. TVO ei ole kirjannut saamia eikä varauksia välimiesmenettelyssä esitettyjen vaatimusten perusteella.

Helsingissä, lokakuun 24. päivänä 2017

UPM-Kymmene Oyj
Hallitus

Tilinpäätöstiedot

Konsernin tuloslaskelma

milj. euroa	Q3/2017	Q3/2016	Q1-Q3/2017	Q1-Q3/2016	Q1-Q4/2016
Liikevaihto	2 493	2 445	7 439	7 336	9 812
Liiketoiminnan muut tuotot	35	60	75	92	140
Liiketoiminnan kulut	-2 075	-2 032	-6 301	-6 163	-8 365
Metsävarojen käyvän arvon muutos ja hakkuut	29	7	77	35	88
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	1	2	4	5	5
Poistot ja arvonalentumiset	-104	-118	-334	-401	-545
Liikevoitto	379	364	960	903	1 135
Energiaosakkeiden myyntivoitot, netto	-	-	-	1	1
Kurssierot ja -tappiot ja käyvän arvon muutokset	-5	-25	-11	-22	-7
Korko- ja muut rahoituskulut, netto	-16	-4	-35	-33	-49
Voitto ennen veroja	357	336	914	848	1 080
Tuloverot	-72	-68	-184	-155	-200
Kauden voitto	286	268	730	693	880
Jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille	286	268	730	692	879
Määräysvallattomille omistajille	-	-	-	-	1
	286	268	730	693	880
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos					
Laimentamaton osakekohtainen tulos, euroa	0,54	0,50	1,37	1,30	1,65
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, euroa	0,54	0,50	1,37	1,30	1,65

Konsernin laaja tuloslaskelma

milj. euroa	Q3/2017	Q3/2016	Q1-Q3/2017	Q1-Q3/2016	Q1-Q4/2016
Kauden voitto	286	268	730	693	880
Kauden muut laajan tuloksen erät, veroilla vähennettynä:					
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi:					
Etuuspohjaisten veloitteiden vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	17	-76	38	-192	-97
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi:					
Muuntoerot	-71	-21	-251	-129	-14
Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaus	4	1	17	9	-1
Rahavirran suojaukset	40	35	79	46	73
Energiaosakkeiden käyvän arvon muutokset	-25	-	-9	-97	-144
	-52	15	-163	-171	-87
Kauden muut laajan tuloksen erät, veroilla vähennettynä	-35	-61	-125	-363	-184
Kauden laaja tulos yhteensä	250	207	605	330	696
Laajan tuloksen jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille	250	207	605	330	695
Määräysvallattomille omistajille	-	-	-	-	1
	250	207	605	330	696

Konsernin tase

milj. euroa	30.9.2017	30.9.2016	31.12.2016
VARAT			
Liikearvo	233	238	245
Muut aineettomat hyödykkeet	305	301	301
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	4 297	4 622	4 657
Metsävarat	1 643	1 697	1 734
Energiaosakkeet	1 947	1 983	1 932
Muut pitkäaikaiset rahoitusvarat	193	282	255
Laskennalliset verosaamiset	418	470	446
Etuuspohjaiset eläkevarat, netto	92	44	71
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	30	30	29
Muut pitkäaikaiset varat	38	47	47
Pitkäaikaiset varat	9 196	9 715	9 715
Vaihto-omaisuus	1 335	1 333	1 346
Myyntisaamiset ja muut saamiset	1 799	1 711	1 726
Muut lyhytaikaiset rahoitusvarat	110	122	109
Tuloverosaamiset	25	19	14
Rahavarat	896	771	992
Lyhytaikaiset varat	4 165	3 956	4 187
Myyttävänä oleviksi luokitellut varat	11	8	8
Varat	13 372	13 678	13 911
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Osakepääoma	890	890	890
Omat osakkeet	-2	-2	-2
Muuntoerorahasto	200	329	433
Muut rahastot	1 485	1 435	1 416
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	1 273	1 273	1 273
Kertyneet voittovarot	4 482	3 944	4 225
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	8 327	7 867	8 234
Määräysvallattomien omistajien osuus	3	3	3
Oma pääoma	8 330	7 870	8 237
Laskennalliset verovelat	474	434	457
Etuuspohjaiset eläkevelat, netto	765	911	817
Varaukset	119	130	145
Pitkäaikaiset korolliset velat	1 161	1 957	1 835
Muut pitkäaikaiset rahoitusvelat	85	113	110
Pitkäaikaiset velat	2 605	3 545	3 364
Lyhytaikaiset korolliset velat	607	636	584
Ostovelat ja muut velat	1 717	1 496	1 594
Muut lyhytaikaiset rahoitusvelat	47	77	116
Tuloverovelat	67	53	16
Lyhytaikaiset velat	2 438	2 262	2 309
Myyttävänä oleviksi luokiteltuihin varoihin liittyvät velat	-	-	-
Velat	5 042	5 808	5 673
Oma pääoma ja velat	13 372	13 678	13 911

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

milj. euroa	OSAKE- PÄÄOMA	OMAT OSAK- KEET	MUUNTO- ERO- RAHASTO	MUUT RAHAS- TOT	SIIJOITETUN	KERTYNEET VOITTO- VARAT	EMOYHTIÖN OMISTAJIEN OSUUS	MÄÄRÄYS-	OMA
					VAPAAN OMAN PÄÄOMAN RAHASTO			VALLATTO- MIEN OMISTAJIEN OSUUS	
Oma pääoma 1.1.2017	890	-2	433	1 416	1 273	4 225	8 234	3	8 237
Kauden voitto	-	-	-	-	-	730	730	-	730
Muuntoerot	-	-	-251	-	-	-	-251	-	-251
Rahavirran suojaukset – siirretty tulokseen, veroilla vähennettynä	-	-	-	10	-	-	10	-	10
Rahavirran suojaukset – käyvän arvon muutos, veroilla vähennettynä	-	-	-	69	-	-	69	-	69
Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaus, veroilla vähennettynä	-	-	17	-	-	-	17	-	17
Energiaosakkeet – käyvän arvon muutos, veroilla vähennettynä	-	-	-	-9	-	-	-9	-	-9
Etuuspohjaisten velvoitteiden vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot, veroilla vähennettynä	-	-	-	-	-	38	38	-	38
Kauden laaja tulos yhteensä	-	-	-233	70	-	768	605	-	605
Osakeperusteiset maksut, veroilla vähennettynä	-	-	-	-	-	-5	-5	-	-5
Osingonjako	-	-	-	-	-	-507	-507	-	-507
Liiketoimet omistajien kanssa, yhteensä	-	-	-	-	-	-512	-512	-	-512
Oma pääoma 30.9.2017	890	-2	200	1 485	1 273	4 482	8 327	3	8 330
Oma pääoma 1.1.2016	890	-2	449	1 486	1 273	3 846	7 942	2	7 944
Kauden voitto	-	-	-	-	-	692	692	-	693
Muuntoerot	-	-	-129	-	-	-	-129	-	-129
Rahavirran suojaukset – siirretty tulokseen, veroilla vähennettynä	-	-	-	48	-	-	48	-	48
Rahavirran suojaukset – käyvän arvon muutos, veroilla vähennettynä	-	-	-	-2	-	-	-2	-	-2
Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaus, veroilla vähennettynä	-	-	9	-	-	-	9	-	9
Energiaosakkeet – käyvän arvon muutos, veroilla vähennettynä	-	-	-	-97	-	-	-97	-	-97
Etuuspohjaisten velvoitteiden vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot, veroilla vähennettynä	-	-	-	-	-	-192	-192	-	-192
Kauden laaja tulos yhteensä	-	-	-120	-51	-	501	330	-	330
Osakeperusteiset maksut, veroilla vähennettynä	-	-	-	-1	-	-3	-4	-	-4
Osingonjako	-	-	-	-	-	-400	-400	-	-400
Liiketoimet omistajien kanssa, yhteensä	-	-	-	-1	-	-403	-404	-	-404
Oma pääoma 30.9.2016	890	-2	329	1 435	1 273	3 944	7 867	3	7 870

Lyhennetty konsernin rahavirtalaskelma

milj. euroa	Q1-Q3/2017	Q1-Q3/2016	Q1-Q4/2016
Liiketoiminnasta kertynyt rahavirta			
Kauden voitto	730	693	880
Oikaisut	527	567	778
Käyttöpääoman muutos	30	115	195
Nettorahoituskulut	-17	-11	-22
Maksetut tuloverot	-119	-83	-145
Liiketoiminnan rahavirta	1 151	1 281	1 686
Investoinneista kertynyt rahavirta			
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-200	-275	-351
Omaisuuksien myynnit ja muut investointien rahavirrat	37	91	89
Investointien rahavirta	-163	-184	-262
Rahoituksesta kertynyt rahavirta			
Lainojen ja muiden rahoituserien muutos	-570	-550	-657
Maksetut osingot	-507	-400	-400
Rahoituksen rahavirta	-1 076	-950	-1 057
Rahavarojen muutos	-89	147	367
Rahavarat kauden alussa	992	626	626
Rahavarojen muuntoerot	-7	-2	-1
Rahavarojen muutos	-89	147	367
Rahavarat kauden lopussa	896	771	992

Tunnusluvut vuosineljänneksittäin

IFRS-tilinpäätösnormistossa määriteltyjen tunnuslukujen lisäksi yhtiö esittää vaihtoehtoisia tunnuslukuja kuvaamaan liiketoimintojensa taloudellista kehitystä ja parantaakseen vertailukelpoisuutta eri kausien välillä.

	Q3/17	Q2/17	Q1/17	Q4/16	Q3/16	Q2/16	Q1/16	Q1-Q3/17	Q1-Q3/16	Q1-Q4/16
Liikevaihto, milj. euroa	2 493	2 464	2 482	2 476	2 445	2 445	2 446	7 439	7 336	9 812
Vertailukelpoinen EBITDA, milj. euroa	425	349	405	349	423	385	403	1 180	1 210	1 560
% liikevaihdosta	17,1	14,2	16,3	14,1	17,3	15,8	16,5	15,9	16,5	15,9
Vertailukelpoinen liikevoitto (EBIT), milj. euroa	351	270	305	283	314	264	281	926	859	1 143
% liikevaihdosta	14,1	11,0	12,3	11,4	12,8	10,8	11,5	12,4	11,7	11,6
Vertailukelpoinen voitto ennen veroja, milj. euroa	328	258	291	282	288	252	267	878	807	1 089
Sijoitetun pääoman tuotto, keskiarvo, milj. euroa	10 032	9 942	10 288	10 560	10 433	10 701	11 005	10 378	10 737	10 833
Vertailukelpoinen ROCE, %	13,6	10,8	11,7	11,4	11,5	10,0	10,1	11,7	10,5	10,6
Vertailukelpoinen kauden voitto, milj. euroa	267	205	234	220	234	200	225	707	659	879
Oma pääoma, keskiarvo, milj. euroa	8 204	8 020	8 100	8 054	7 767	7 819	7 959	8 284	7 907	8 091
Vertailukelpoinen ROE, %	13,0	10,2	11,6	10,9	12,1	10,2	11,3	11,4	11,1	10,9
Keskimääräinen osakemäärä, laimentamaton (1 000)	533 328	533 505	533 505	533 505	533 505	533 505	533 505	533 446	533 505	533 505
Vertailukelpoinen EPS, euroa	0,50	0,39	0,44	0,41	0,44	0,37	0,42	1,32	1,23	1,65
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa, milj. euroa	28	-1	7	-51	50	-2	-4	34	44	-7
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät rahoituserissä, milj. euroa	1	-	-	-	-2	-	-	1	-2	-2
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät veroissa, milj. euroa	-10	-	-2	18	-14	-	6	-12	-8	11
Liiketoiminnan rahavirta, milj. euroa	486	269	396	405	506	434	341	1 151	1 281	1 686
Liiketoiminnan rahavirta per osake, euroa	0,91	0,50	0,74	0,76	0,95	0,81	0,64	2,16	2,40	3,16
Nettovelka kauden lopussa, milj. euroa	623	1 046	807	1 131	1 479	1 876	1 873	623	1 479	1 131
Velkaantumisaste kauden lopussa, %	7	13	10	14	19	24	23	7	19	14
Nettovelka/EBITDA (viim. 12 kk)	0,41	0,68	0,52	0,73	0,94	1,25	1,31	0,41	0,94	0,73
Investoinnit, milj. euroa	99	64	46	94	98	85	47	209	231	325
Investoinnit ilman yritys- ja osakehankintoja, milj. euroa	72	64	46	94	98	85	47	182	231	325
Oma pääoma per osake kauden lopussa, euroa	15,61	15,14	14,92	15,43	14,75	14,36	14,94	15,61	14,75	15,43
Henkilöstö kauden lopussa	19 335	20 096	19 301	19 310	19 559	20 711	19 870	19 335	19 559	19 310

Vaihtoehtoisten tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa » UPM:n vuoden 2016 vuosikertomuksessa.

Tunnuslukujen täsmätykset IFRS-tilinpäätöslukuihin

milj. euroa tai kuten merkitty	Q3/17	Q2/17	Q1/17	Q4/16	Q3/16	Q2/16	Q1/16	Q1-Q3/17	Q1-Q3/16	Q1-Q4/16
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät										
Arvon alentumiset	-	-	1	-24	-	1	-12	1	-11	-35
Rakennearjojen järjestelyt	-2	-2	-3	-31	-	-	-18	-7	-18	-48
Realisoitumattomat rahavirran suojausten ja hyödykejohdannaisten käyvän arvon muutokset	-6	1	9	2	3	-3	25	4	25	27
Pitkäaikaisten varojen myyntivoitot ja tappiot	35	-	-	2	47	-	-	35	47	49
Metsävarojen käyvän arvon muutokset, jotka johtuvat arvojen muutoksista	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Muut varsinaiseen liiketoimintaan kuulumattomat erät	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa	28	-1	7	-51	50	-2	-4	34	44	-7
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät rahoituserissä	1	-	-	-	-2	-	-	1	-2	-2
Verokantojen muutokset	-	-	-	4	-	-	-	-	-	4
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavien erien verovaihtus	-10	-	-2	14	-14	-	6	-12	-8	7
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät veroissa	-10	-	-2	18	-14	-	6	-12	-8	11
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	19	-1	6	-33	34	-2	2	23	34	1
Vertailukelpoinen EBITDA										
Liikevoitto	379	269	312	232	364	262	277	960	903	1 135
Poistot ja arvonalentumiset ¹⁾	104	112	119	120	118	134	138	335	390	510
Metsävarojen käyvän arvon muutos ja hakkuut ¹⁾	-29	-32	-16	-53	-7	-11	-16	-77	-35	-88
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	-1	-1	-2	-1	-2	-2	-	-4	-5	-5
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa	-28	1	-7	51	-50	2	4	-34	-44	7
Vertailukelpoinen EBITDA	425	349	405	349	423	385	403	1 180	1 210	1 560
% liikevaihdosta	17,1	14,2	16,3	14,1	17,3	15,8	16,5	15,9	16,5	15,9
¹⁾ ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eria										
Vertailukelpoinen liikevoitto (EBIT)										
Liikevoitto	379	269	312	232	364	262	277	960	903	1 135
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa	-28	1	-7	51	-50	2	4	-34	-44	7
Vertailukelpoinen liikevoitto (EBIT)	351	270	305	283	314	264	281	926	859	1 143
% liikevaihdosta	14,1	11,0	12,3	11,4	12,8	10,8	11,5	12,4	11,7	11,6
Vertailukelpoinen voitto ennen veroja										
Voitto ennen veroja	357	258	299	231	336	250	263	914	848	1 080
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa	-28	1	-7	51	-50	2	4	-34	-44	7
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät rahoituserissä	-1	-	-	-	2	-	-	-1	2	2
Vertailukelpoinen voitto ennen veroja	328	258	291	282	288	252	267	878	807	1 089
Vertailukelpoinen ROCE, %										
Vertailukelpoinen voitto ennen veroja	328	258	291	282	288	252	267	878	807	1 089
Korko- ja muut rahoituskulut	13	10	10	17	13	15	10	33	38	55
	341	268	302	300	301	266	277	911	845	1 144
Sijoitettu pääoma, keskiarvo	10 032	9 942	10 288	10 560	10 433	11 701	11 005	10 378	10 737	10 833
Vertailukelpoinen ROCE, %	13,6	10,8	11,7	11,4	11,5	10,0	10,1	11,7	10,5	10,6
Vertailukelpoinen kauden voitto										
Kauden voitto	286	205	240	187	268	198	227	730	693	880
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	-19	1	-6	33	-34	2	-2	-23	-34	-1
Vertailukelpoinen kauden voitto	267	205	234	220	234	200	225	707	659	879
Vertailukelpoinen EPS, euroa										
Vertailukelpoinen kauden voitto	267	205	234	220	234	200	225	707	659	879
Määräysvallattomille omistajille kuuluva tilikauden voitto	-	-	-	-	-	-1	-	-	-	-1
	267	205	234	220	234	199	225	707	658	878
Keskimääräinen osakemäärä, laimentamaton (1 000)	533,328	533,505	533,505	533,505	533,505	533,505	533,505	533,446	533 505	533 505
Vertailukelpoinen EPS, euroa	0,50	0,39	0,44	0,41	0,44	0,37	0,42	1,32	1,23	1,65

Tunnuslukujen täsmätykset IFRS-tilinpäätöslukuihin

milj. euroa	Q3/17	Q2/17	Q1/17	Q4/16	Q3/16	Q2/16	Q1/16	Q1-Q3/17	Q1-Q3/16	Q1-Q4/16
Vertailukelpoinen ROE, %										
Vertailukelpoinen kauden voitto	267	205	234	220	234	200	225	707	659	879
Määräysvallattomille omistajille kuuluva tilikauden voitto	-	-	-	-	-	-1	-	-	-	-1
	267	205	234	220	234	199	225	707	658	878
Oma pääoma, keskiarvo	8 204	8 020	8 100	8 054	7 767	7 819	7 959	8 284	7 907	8 091
Vertailukelpoinen ROE, %	13,0	10,2	11,6	10,9	12,1	10,2	11,3	11,4	11,1	10,9
Nettovelka										
Pitkäaikaiset velat	1 161	1 436	1 531	1 835	1 957	2 148	2 452	1 161	1 957	1 835
Lyhytaikaiset velat	607	451	426	585	636	592	574	607	636	585
Velat yhteensä	1 769	1 887	1 956	2 419	2 593	2 740	3 025	1 769	2 593	2 419
Pitkäaikaiset korolliset varat yhteensä	198	210	222	259	292	350	321	198	292	259
Rahavarat	896	563	866	992	771	459	803	896	771	992
Muut lyhytaikaiset korolliset varat	52	69	62	38	50	55	29	52	50	38
Korolliset varat yhteensä	1 146	841	1 149	1 289	1 114	864	1 153	1 146	1 114	1 289
Nettovelka	623	1 046	807	1 131	1 479	1 876	1 873	623	1 479	1 131

Liiketoiminta-alueiden tiedot vuosineljänneksittäin

milj. euroa	Q3/17	Q2/17	Q1/17	Q4/16	Q3/16	Q2/16	Q1/16	Q1-Q3/17	Q1-Q3/16	Q1-Q4/16
Myynti										
UPM Biorefining	624	630	607	533	541	563	568	1 861	1 672	2 206
UPM Energy	86	65	80	90	89	81	97	231	266	357
UPM Raflatac	369	375	371	372	355	360	351	1 116	1 065	1 437
UPM Specialty Papers	320	342	330	329	305	327	312	993	944	1 273
UPM Paper ENA	1 189	1 112	1 148	1 228	1 234	1 155	1 202	3 449	3 590	4 818
UPM Plywood	112	128	124	109	106	119	110	364	335	444
Muu toiminta	69	70	72	72	65	76	73	212	213	285
Sisäinen myynti	-274	-258	-252	-260	-246	-229	-233	-783	-708	-969
Eliminoinnit ja täsmäytykset	-3	-	1	2	-2	-6	-34	-3	-42	-40
Myynti yhteensä	2 493	2 464	2 482	2 476	2 445	2 445	2 446	7 439	7 336	9 812
Vertailukelpoinen EBITDA										
UPM Biorefining	203	157	160	101	132	140	175	520	448	548
UPM Energy	28	14	24	34	32	25	36	67	93	126
UPM Raflatac	42	42	43	39	43	43	41	128	128	166
UPM Specialty Papers	55	58	60	54	58	53	48	173	160	214
UPM Paper ENA	94	64	98	111	148	93	96	256	337	448
UPM Plywood	16	21	27	19	17	25	20	64	61	80
Muu toiminta	-2	-6	-7	-9	-7	-9	-10	-16	-26	-35
Eliminoinnit ja täsmäytykset	-10	-1	-	1	-2	16	-4	-12	10	11
Vertailukelpoinen EBITDA yhteensä	425	349	405	349	423	385	403	1 180	1 210	1 560
Liikevoitto										
UPM Biorefining	170	131	127	72	94	105	135	428	334	406
UPM Energy	26	12	22	31	30	22	33	60	85	116
UPM Raflatac	34	34	35	31	36	35	33	104	103	134
UPM Specialty Papers	36	38	39	33	36	30	23	113	89	123
UPM Paper ENA	123	31	61	26	160	47	-11	215	197	223
UPM Plywood	10	15	21	13	12	19	14	47	45	58
Muu toiminta	16	8	-2	28	-4	-9	-	23	-13	15
Eliminoinnit ja täsmäytykset	-37	-	9	-2	1	12	50	-29	62	60
Liikevoitto yhteensä	379	269	312	232	364	262	277	960	903	1 135
% liikevaihdosta	15,2	10,9	12,6	9,4	14,9	10,7	11,3	12,9	12,3	11,6
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät										
UPM Biorefining	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
UPM Energy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
UPM Raflatac	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
UPM Specialty Papers	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
UPM Paper ENA	55	-2	-1	-49	47	2	-57	52	-8	-57
UPM Plywood	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Muu toiminta	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Eliminoinnit ja täsmäytykset ¹⁾	-28	1	9	-3	3	-4	53	-17	51	48
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	28	-1	7	-51	50	-2	-4	34	44	-7
Vertailukelpoinen EBIT										
UPM Biorefining	170	131	127	72	94	105	135	428	334	406
UPM Energy	26	12	22	31	30	22	33	60	85	116
UPM Raflatac	34	34	35	31	35	35	33	104	103	133
UPM Specialty Papers	36	38	39	33	36	30	23	113	89	123
UPM Paper ENA	68	33	62	75	113	45	46	163	205	280
UPM Plywood	10	15	21	13	12	19	14	47	45	58
Muu toiminta	16	8	-1	27	-4	-9	1	23	-13	14
Eliminoinnit ja täsmäytykset	-10	-1	-	1	-2	16	-3	-12	11	12
Vertailukelpoinen EBIT yhteensä	351	270	305	283	314	264	281	926	859	1 143
% liikevaihdosta	14,1	11,0	12,3	11,4	12,8	10,8	11,5	12,4	11,7	11,6

¹⁾ Vuoden 2017 kolmannen neljänneksen eliminoinnit ja täsmäytykset sisältävät -22 miljoonan euron eliminointioikaisun liittyen Madison Paper Industries -yhteisyritykseen sekä 6 miljoonan euron kulut realisoitumattomien rahavirran suojausten ja hyödykejohtannaisten käyvän arvon muutoksista. Vuoden 2017 ensimmäisen ja toisen neljänneksen eliminoinnit ja täsmäytykset sisältävät realisoitumattomien rahavirran suojausten ja hyödykejohtannaisten käyvän arvon muutoksen. Vuonna 2016 neljäs neljänneksen eliminoinnit ja täsmäytykset sisältävät 2 miljoonan euron tuotot realisoitumattomien rahavirran suojausten ja hyödykejohtannaisten käyvän arvon muutoksista sekä -5 miljoonan euron eliminointioikaisun liittyen Madison Paper Industries -yhteisyritykseen. Vuoden 2016 kolmannen neljänneksen eliminoinnit ja täsmäytykset sisältävät 3 miljoonan euron tuotot realisoitumattomien rahavirran suojausten ja hyödykejohtannaisten käyvän arvon muutoksista. Vuoden 2016 toisen neljänneksen eliminoinnit ja täsmäytykset sisältävät 3 miljoonan euron kulut realisoitumattomien rahavirran suojausten ja hyödykejohtannaisten käyvän arvon muutoksista sekä -1 miljoonan euron eliminointioikaisun liittyen Madison Paper Industries -yhteisyritykseen. Vuoden 2016 ensimmäisen neljänneksen eliminoinnit ja täsmäytykset sisältävät 28 miljoonan euron eliminointioikaisun liittyen Paper ENAssa tytäryrityksenä raportoitun Madison Paper Industries -yhteisyritykseen sekä 25 miljoonan euron tuotot realisoitumattomien rahavirran suojausten ja hyödykejohtannaisten käyvän arvon muutoksista.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden muutokset

milj. euroa	Q1-Q3/2017	Q1-Q3/2016	Q1-Q4/2016
Kirjanpitoarvo kauden alussa	4 657	4 895	4 895
Investoinnit	174	224	319
Vähennykset	-19	-33	-36
Poistot	-327	-362	-478
Arvon alentumiset	-1	-9	-32
Arvon alentumisten palautukset	2	-	-
Muuntoerot ja muut muutokset	-189	-93	-10
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	4 297	4 622	4 657

Rahoitusvarojen ja -velkojen käypien arvojen määrittämisen hierarkia

milj. euroa	30.9.2017				30.9.2016				31.12.2016			
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Varat												
Suojauslaskennan ulkopuolella olevat johdannaiset	2	31	-	33	5	65	-	70	2	63	-	65
Suojaukseen käytettävät johdannaiset	32	217	-	249	10	301	-	311	32	241	-	273
Energiaosakkeet	-	-	1 947	1 947	-	-	1 983	1 983	-	-	1 932	1 932
Yhteensä	34	248	1 947	2 229	15	366	1 983	2 364	34	304	1 932	2 270
Velat												
Suojauslaskennan ulkopuolella olevat johdannaiset	6	21	-	27	20	88	-	108	19	93	-	112
Suojaukseen käytettävät johdannaiset	21	38	-	59	38	85	-	123	42	94	-	136
Yhteensä	27	59	-	86	58	173	-	231	61	187	-	248

Tasojen välillä ei ole ollut siirtoja.

Tasolle 2 kuuluvien johdannaisten arvostamisessa käytetään seuraavia arvostusmenetelmiä:

Korkoterminisopimusten käypä arvo perustuu tilinpäätöspäivän noteerattuihin markkinakorkoihin. Valuuttatermiinien käypä arvo perustuu tilinpäätöspäivänä voimassa olevien sopimusten mukaisiin termiinkursseihin. Valuuttaoptioiden käypä arvo lasketaan

Black&Scholes-menetelmällä, jossa käytetään tilinpäätöspäivän noteerattuja valuuttakursseja ja valuuttaparien volatiliteetteja. Koron- ja valuuttavaihtosopimusten käypä arvo on tulevien rahavirtojen nykyarvo, joka on laskettu käyttäen havainnoitavissa olevia markkinakorkoja. Hyödykejohdannaisten käypä arvo perustuu tilinpäätöspäivän noteerattuihin markkinahintoihin.

Käyvät arvot, joiden määrittämiseen on käytetty merkittäviä muita kuin havainnoitavissa olevia syöttötietoja (taso3)

milj. euroa	ENERGIAOSAKKEET		
	Q1-Q3/2017	Q1-Q3/2016	Q1-Q4/2016
Alkusaldo	1 932	2 085	2 085
Lisäykset	25	-	-
Arvon alentumiset	-	1	1
Vähennykset	-	-5	-6
Käyvän arvon muutos laajassa tuloslaskelmassa	-11	-98	-148
Loppusaldo	1 947	1 983	1 932

UPM Energy -liiketoiminta-alueen energiaosakkeiden (Pohjolan Voima Oy:n A-, B-, B2-, C-, C2-, M- ja V-osakkeet, Kemijoki Oy:n osakkeet ja Länsi-Suomen Voima Oy:n osakkeet) käyvän arvon määrittely perustuu diskontatun rahavirran malliin. Konsernin arvio sähkön hinnasta perustuu fundamenttipohjaiseen simulointiin Suomen aluehinnasta. Sähkön hinnan 5 %:n nousu tai lasku muuttaisi omaisuuden arvoa noin 337 miljoonaa euroa ylös- tai alaspäin. Mallissa käytetty 5,85 %:n diskontto-korkokanta on määritetty käyttäen painotettua keskimääräistä pääomakustannusta. Diskonttaustekijässä 0,5 %:n nousu tai lasku muuttaisi omaisuuden arvoa noin 300 miljoonaa euroa alas- tai ylöspäin.

Muut omaisuuden arvostukseen liittyvät epävarmuus- ja riskitekijät koskevat Olkiluoto 3 -ydinvoimalan kiinteähintaisen, avaimet käteen -projektin käynnistysaikataulua ja siihen liittyvää, meneillään olevaa välimiesmenettelyä voimalan toimittajan AREVA-Siemensin (Toimittaja) ja voimalan omistajan Teollisuuden Voima Oyj:n (TVO) välillä. UPM:n epäsuora osuus Olkiluoto 3 EPR:n kapasiteetista on noin 31 % PVO B2-osakkeiden kautta. Välimiesmenettelyn mahdollista tulosta ei ole otettu huomioon arvon määrittämisessä. Muutoksilla toimintaa koskevassa sääntelyssä ja verotuksessa voi myös olla vaikutusta energiaomistusten arvoon.

Kirjanpitoarvoon arvostettujen rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot

milj. euroa	30.9.2017	30.9.2016	31.12.2016
Pitkäaikaiset velat ilman johdannaissopimuksia	1 146	1 878	1 804

Kaikkien muiden rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ovat lähellä kirjanpitoarvoja.

Vastuositoumukset

milj. euroa	30.9.2017	30.9.2016	31.12.2016
Omasta velasta			
Kiinnitykset	79	150	151
Muiden puolesta			
Muut takaukset	1	2	2
Muut omat vastuut			
Leasingvastuut seuraavien 12 kuukauden aikana	67	69	74
Leasingvastuut sitä seuraavien 12 kuukauden aikana	358	355	374
Muut vastuut	91	164	154
Yhteensä	596	741	755

Investointisitoumukset

milj. euroa	KÄYTTÖÖN-OTTO	KOKONAIS-KUSTANNUKSET	MENNESSÄ		JÄLKEEN
			31.12.2016	Q1-Q3/2017	30.9.2017
Kapasiteetin lisäys / Kymin sellutehdas	Q4 2017	98	18	36	44
Kapasiteetin lisäys / Raflatac Puola	Q1 2018	35	2	20	13
Tehokkuuden parantaminen / Kaukaan sellutehdas	Q2 2018	30	-	3	27

Johdannaisopimusten nimellisarvot

milj. euroa	30.9.2017	30.9.2016	31.12.2016
Korkoterminisopimukset	1 494	2 245	1 480
Koronvaihtosopimukset	1 569	1 990	2 019
Valuuttaterminisopimukset	2 302	2 568	2 645
Valuuttaoptiosopimukset, ostetut	23	5	12
Valuuttaoptiosopimukset, asetetut	43	–	24
Valuuttavaihtosopimukset	243	566	557
Hyödykejohdannaisopimukset	443	434	429

Myytävänä oleviksi luokitellut varat

Myytävänä oleviksi luokitellut varat sisältävät Schongaun ja Ettringenin tehtaiden vesivoimalaitokset Saksassa. Lisäksi Tornator Oy:lle myytävät maa- ja metsä-alueet Pohjois-Karjalassa on luokiteltu myytävänä oleviksi varoiksi. Lisää tietoja myytävänä oleviksi luokitelluista varoista on esitetty kohdassa "Merkittävät tapahtumat raportointikaudella".

Laatimisperiaatteet

Osavuositarkastus (tilintarkastamaton) on laadittu standardin IAS 34 Osavuositarkastukset ja konsernin vuoden 2016 tilinpäätöksessä esitettyjen laatimisperiaatteiden mukaan. Kirjatut tuloverot perustuvat vuoden arvioitun keskimääräiseen tuloveroasteeseen, jonka odotetaan toteutuvan koko tilikaudella.

Tässä esitettyjä vaihtoehtoisia tunnuslukuja ei tulisi pitää korvaavina mittareina verrattuna IFRS-tilinpäätösnormistossa määriteltyihin tunnuslukuihin eivätkä ne välttämättä ole vertailukelpoisia muiden yhtiöiden käyttämien samankaltaisesti nimettyjen erien kanssa.

Tässä esitetyt luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen summa saattaa poiketa esitetystä summaluovusta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja lukuja.

UPM ottaa vuonna 2018 käyttöön kaksi uutta standardia, IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista ja IFRS 9 Rahoitusinstrumentit. Alla on kuvattu standardien käyttöönottoon liittyviä vaikutuksia.

IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista

IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista määrittelee milloin ja mihin määrään myyntituotot kirjataan sekä edellyttää entistä laajempia ja merkityksellisempiä liitetietoja. Uusi standardi korvaa IAS 18 Tuotot ja IAS 11 Pitkäaikaishankkeet sekä niihin liittyvät tulkinnat.

Käyttöönotto

Konserni on laatinut arvion siitä, miten uusi standardi tulee vaikuttamaan myyntituottojen määrään ja tulouttamisen ajankohtaan tarkastelemalla asiakassopimuksiaan standardin esittelemän viisivaiheisen mallin kautta. Konsernissa laadittiin kyselyitä sekä läpikäytiin asiakassopimuksia. Näillä tunnistettiin ja kerättiin tietoja sopimuksiin sisältyvistä suoritevelvoitteista, palvelutarjonnasta, muuttuvaan vastikkeeseen vaikuttavista alennuksista ja hyvyksistä, sopimusmuutoksista, suoritevelvoitteiden täyttymisestä arvioimalla milloin asiakas saa määräysvalan tuotteeseen ja palveluun, joka määrittelee myyntituottojen kirjaamisen ajan kuluessa tai yhtenä ajankohtana.

Arviointi on sisältänyt UPM:n tulovirtojen syvällisen läpikäynnin mukaan lukien tulojen analysoinnin tuotteittain ja palveluittain sekä liiketoiminta-alueittain.

UPM:n liikevaihto kertyy pääasiassa tavaroiden myynnistä, eli erityyppisten tuotteiden myynnistä ja suoritevelvoitteet ovat selvästi tunnistettavissa asiakassopimuksista ja tilauksista. Noin 59 % UPM:n liikevaihdosta muodostuu graafisten ja erikoispapereiden myynnistä kustantajille, vähittäismyymälöille, painotaloille, jakelijoille ja tukkureille, jälstajille ja tarravalmistajille. Noin 15 % liikevaihdosta muodostuu tarralaminatien myynnistä tarrapainoille ja merkkituotteiden valmistajille ja noin 12 % sellun myynnistä pehmapapereiden, kartongin, erikoispapereiden ja graafisten papereiden tuottajille. Muu osuus liikevaihdosta muodostuu pääosin energian, biopolttoaineiden, sahatavaran ja vanerituotteiden myynnistä. Sähkön myynti NordPool-sähkömarkkinoille tuloutetaan jatkossakin toimitushetkellä eikä uusi standardi aiheuta muutoksia tulotuseriaatteisiin.

Kyselyjen ja sopimusten arvioinnin tulokset osoittivat, että asiakkaiden kanssa tehdyt sopimusehdot ovat pitkälti standardoituja ja tulovirrat ovat melko yksinkertaisia. Seuraavassa kuvataan tärkeimmät muutokset, jotka tulevat vaikuttamaan konsernin tilinpäätöksiin.

Toimitusehdot

Uusien vaatimusten mukaan myyntituotot kirjataan, kun asiakas saa määräysvallan tuotteeseen tai palveluun. UPM:n asiakassopimuksissa määräysvallan muutos määritellään usein perustuen Incoterms 2010 – toimituslausekkeeseen, joten myyntitulojen kirjaamisen ajoitus riippuu pitkälti tavaroiden toimittamisesta yhtenä ajankohtana. Arvioinnin perusteella uusilla ohjeistuksilla ei pääsääntöisesti ole vaikutusta UPM:n tavaroiden tulouttamisen ajankohtaan.

Paperi- ja sellutuotteiden myyntiin liittyvät jakelukustannukset muodostavat noin 79 % konsernin jakelukustannuksista. Suurin osa myyntisopimuksista on D – toimituslausekkeiden mukaisia, jolloin kuljetuspalvelu ei ole erillinen suoritevelvoite, koska määräysvalta tuotteeseen ei siirry asiakkaalle ennen kuin kuljetus on suoritettu. Konsernilla on joitakin paperi- ja sellutuotteiden myyntejä, joissa käytetään pitkällä välimatkoilla CIP- ja CPT- toimituslausekkeitä ja joissa UPM vastaa kuljetuspalvelun järjestämisestä. Noin 9 % paperituotteista ja 24 % sellusta toimitetaan pitkällä välimatkoilla käyttäen CIP – ja CPT – toimitusehtoja, ja näissä tapauksissa tavarat ja kuljetuspalvelu ovat erillisiä suoritevelvoitteita. Sen vuoksi tuotteille allokoitu myyntihinta on tuloutettava lastauksen yhteydessä ja kuljetuspalvelu ajan kuluessa, kun palvelu on suoritettu. Tällä hetkellä koko myynti tuloutetaan lastauksen yhteydessä. Tehtyjen arvioiden perusteella tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden muutoksen vaikutus UPM:n liikevoittoon on vähäinen, koska nykyisen käytännön mukaan konserni kirjaa tavarantoimitukseen liittyvät kustannukset samanaikaisesti myynnin kanssa. Muutos vaikuttaa myynnin ja jakelukustannusten määrään tuloslaskelman eri riveillä. Kuljetuspalvelulle allokoitu osuus myyntihinnasta on kuitenkin vain pieni osa kokonaismyyntituloista ja toimitusten määrä pitkällä välimatkoilla on tasainen ympäri vuoden. Analyysit ovat myös osoittaneet, että konserni ei toimi agenttina kuljetuspalvelun osalta. Konserni saattaa loppuun kuljetuspalveluiden analyysin muun myynnin osalta vuoden 2017 viimeisen vuosineljänneksen aikana.

Muuttuva vastike

Konserni on kartoittanut myyntihinnan osatekijät, jotka ovat riippuvaisia tulevista tapahtumista ja joita on arvioitava myyntitulojen kirjaamisessa.

UPM tarjoaa asiakkailleen määrälennuksia, jotka kannustavat asiakasta ostamaan tietyn määrän tuotteita tietyn ajanjaksona. Asiakkaille annettavat alennukset ovat merkittäviä myyntihinnan osatekijöitä erityisesti paperituotteiden ja tarralaminatien myyntisopimuksissa. Konserni on käynyt läpi alennusten arvioinnin ja kirjaamisen nykyisiä periaatteita ja on päätenyt siihen, että nykyiset tulouttamisperiaatteet ovat uuden ohjeistuksen mukaisia.

Konserni tarjoaa asiakkailleen oikeuden maksetun vastikkeen palautukseen, mikäli tuote ei vastaa sille sopimuksessa määriteltyjä laatuvaatimuksia. Asiakkaan on kuitenkin tehtävä valitus tietyn ennalta sovitun ajan kuluessa. Uuden ohjeistuksen mukaan määrä, joka odotetaan palautettavan asiakkaalle, täytyy arvioida ja huomioida myyntituottojen kirjausmäärässä. Paperin myynnin osalta konserni ei tällä hetkellä arvioi odotettavissa olevista laatuvalituksista johtuvia määriä, vaan kirjaa asiakkaille suoritettavat hyvitykset silloin kun valitukset on käsitelty ja hyväksytty. Konserni tulee muuttamaan kirjauskäytäntöään ja arvioidaan sekä päivittämään arviot laatuvalituksista jokaisena tilinpäätöspäivänä. Muutoksen vaikutus konsernin tilinpäätökseen on vähäinen, koska asiakkaille korvattavat määrät ovat tasaisia ja muodostavat paperin myynnistä noin miljoona euroa kuukaudessa.

Kaupintavarastot

Uusien vaatimusten mukaan myyntituotot kirjataan kun asiakas saa määräysvallan tuotteeseen tai palveluun. Asiakassopimusten arviointi osoitti, että konsernilla on joitakin kaupintavarastojärjestelyiksi merkittyjä sellun myyntisopimuksia, jotka uuden tarkemman ohjeistuksen mukaan eivät ole kaupintavarastojärjestelyjä. Näin ollen myynti on tuloutettava aiemmin kuin nykykäytännön mukaan. Muutoksen vaikutus UPM:n tilinpäätöksiin arvioidaan olevan vähäinen.

Palveluiden myynti

Sellaisten palveluiden myynnistä, jotka eivät liity tavaroiden myyntiin, saadut tuotot muodostavat vain noin 0,4 % UPM:n liikevaihdosta. Yhtiö myy rahtipalveluita, mikäli sen vuokraamisessa rahtialuksissa on vapaata tilaa, sekä tuottaa metsätalouden osaamiseen ja sopimuksiin liittyviä palveluja metsänomistajille. Tuotot rahtipalveluista tuloutetaan nykykäytännön mukaan aluksen lähtöhetkellä. Konserni tulee muuttamaan tuloutuskäytäntöään ja kirjaamaan myyntituotot rahtipalveluista ajan kuluessa kun suoritevelvoite on täytetty.

Esittäminen ja liitetiedot

IFRS 15 kasvattaa merkittävästi myyntituottoihin liittyvien liitetietojen määrää. Konserni jatkaa uusien liitetietovaatimusten arviointia ottaen huomioon standardin tavoitteen esittää vain hyödyllisiä tietoja yhdistämällä tai jakamalla liitetiedot, sekä selvittämällä muutokset raportointiperiaatteisiin ja prosesseihin.

Siirtymäsäännöt

Konserni tulee ottamaan IFRS 15:n käyttöön 1.1.2018 takautuvasti käyttäen kertyneen vaikutuksen menetelmää ja soveltamalla standardia sopimuksiin, jotka eivät ole kokonaan toteutettuja siirtymähetkellä. Yhtiö tulee kirjaamaan soveltamisen aloittamisesta syntyvän kertyneen vaikutuksen siirtymähetken omaan pääomaan. Vertailukausia ei oikaista soveltamisen aloittamisajankohtana.

Vuoden 2017 viimeisen vuosineljänneksen aikana konserni saattaa loppuun standardin käyttöönottoprojektin ja viimeistelee siihen liittyvän dokumentaation sekä kommunikoi uudet tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja -menettelyn myynti- ja talousorganisaatiolle osana laajaa koulutusohjelmaa. Koska kyselyjen ja sopimusten arvioinnin tulokset osoittavat, että standardin käyttöönotolla on vain vähäinen vaikutus myyntituottojen tuloutukseen, konserni pystyy hyödyntämään nykyisiä prosessejaan pienillä muutoksilla. Konserni antaa lisätietoja uuden standardin vaikutuksesta ja arvioidusta siirtymähetken kumulatiivisesta oikaisusta vuoden 2017 tilinpäätöstiedotteessa.

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit

IFRS 9 korvaa IAS 39 standardin ja sisältää rahoitusvarojen ja rahoitusvelkojen luokittelua, arvostamista ja kirjaamista koskevat vaatimukset, uudet suojauslaskennan vaatimukset sekä uuden rahoitusvarojen arvonalentumisen mallin. Alla on kuvattu muutokset, jotka tulevat vaikuttamaan konsernin tilinpäätökseen.

Rahoitusvarojen luokittelu

Energiaosakkeet ovat listaamattomia oman pääoman ehtoisia sijoituksia, jotka ovat luonteeltaan pitkäaikaisia ja ne luokitellaan tällä hetkellä IAS 39 mukaiseen ”myytävissä olevat rahoitusvarat”-ryhmään. Konserni suunnittelee luokittelevansa energiaosakkeet 1.1.2018 ”käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat”-rahoitusvarat ryhmään. Uuden luokittelun seurauksena käyvän arvon muutokset kirjataan muiden laajan tuloksen erien kautta oman pääoman käyvän arvon rahastoon. Saatavat osingot kirjataan tulosvaikutteisesti. Omaan pääomaan kirjattuja voittoja tai tappioita, mukaan lukien mahdolliset myyntivoitot tai –tappiot, ei koskaan uudelleen luokitella tulovaikutteisesti. Vaikka luokittelun muutos on tehtävä takautuvasti, vertailukausia ei oikaista soveltamisen aloittamisajankohtana.

Rahoitusvarojen arvonalentumiset

Konserni kehittää parhaillaan arvonalentumismallia myyntisaamisten ”odotettavissa oleville luottotappioille”. Uuden mallin mukaan odotettavissa olevat luottotappiot on kirjattava perustuen myyntisaamisten ikä-analyysin mukaiseen luokitteluun. UPM:llä on historiallisesti alhaiset realisoituneet luottotappiot, jotka johtuvat tiukasta luotonvalvontapolitiikasta ja luottovakuutusten käytöstä. Odotettavissa olevien luottotappioiden mallin ei odoteta kasvattavan luottotappiovarausten määrää. Soveltamisen aloittamisesta syntyvä kertynyt vaikutus kirjataan siirtymähetken omaan pääomaan. Vertailukausia ei oikaista soveltamisen aloittamisajankohtana.

Suojauksen kustannus

Rahavirran suojauksessa konserni määrittää suojausinstrumentiksi vain termiinisopimuksen spot-osuuden arvon muutoksen eliminoimaan spotkurssin muutoksia suojauskohteessa. IAS 39 mukaan termiinisopimuksen korko-osuuden arvon muutokset kirjataan suoraan tuloslaskelmaan. IFRS 9 mahdollistaa termiinisopimuksen korko-osuuden arvon muutoksen kirjaamisen omaan pääomaan erilliseen erään silloin, kun suojausinstrumentiksi määritellään vain termiinisopimuksen spot-osuus rahavirran suojauksessa. Konserni soveltaa tätä liiketoimeen liittyvissä rahavirran suojauksissa. Omaan pääomaan kirjattu korko-osuus kirjataan tulosvaikutteisesti samalla kaudella kuin suojattu liiketoimi vaikuttavaa voittoon tai tappioon. Laatimisperiaatteen muutos vähentää konsernin voiton tai tappion vaihtelua, mutta vaikutuksen ennakoidaan olevan suhteellisen pieni. Konserni tekee muutoksen ei-takautuvasti. Vertailukausia ei oikaista soveltamisen aloittamisajankohtana.

Hyödykejohtannaiset

IFRS 9 tuo suojauslaskennan lähemmäs yhtiön operatiivista riskienhallintaa sekä lisää sallittujen suojauskohteiden määrää. Suojaaminen hyödykejohtannaisilla hyötyy mahdollisuudesta soveltaa suojauslaskentaa yhteen tai useampaan riskikomponenttiin erikseen tai yhdessä. Konserni harkitsee mahdollisuutta suojata sähkön hintariskin komponentteja- systeemihintaa ja aluehintaa (SYS ja EPAD). Tämä muutos pienentäisi tuloksen volatiliiteettia, koska realisoitumattomien hyödykejohtannaisten käyvän arvon muutokset kirjattaisiin tuloslaskelman sijasta laajan tuloksen suojausrahastoon ja tehottomuutta voi syntyä vain harvoissa tapauksissa. Tällä hetkellä realisoitumattomat käyvän arvon muutokset sekä tehottomuus kirjataan tuloslaskelmaan. UPM ottaa IFRS 9 suojauslaskennan käyttöön ei-takautuvasti. Vertailukausia ei oikaista soveltamisen aloittamisajankohtana.

UPM jatkaa uusien liitetietovaatimusten arviointia.

Ne tämän katsauksen kannanotot, jotka eivät koske jo toteutuneita tosiasioita, ovat tulevaisuutta koskevia arvioita. Tällaisia arvioita ovat esimerkiksi odotukset, jotka koskevat markkinoiden kasvua ja kehitystä, kasvua ja kannattavuutta koskevat odotukset sekä lausumat, joissa esiintyy sana "uskoa", "odottaa", "ennakoida", "aavistaa" tai muu vastaava ilmaisu. Koska nämä arviot perustuvat tämänhetkisiin suunnitelmiin ja arvioihin, ne sisältävät riskejä ja epävarmuustekijöitä, jotka saattavat johtaa siihen, että todelliset tulokset poikkeavat olennaisesti niitä koskevista kannanotoista. Tällaisia tekijöitä ovat mm. (1) toimintaedellytykset, kuten esim. tuotannon jatkuva onnistuminen ja siitä saatava tehokkuushyöty, tuotantopanosten saatavuus ja kustannukset, tuotekehityksen jatkuva onnistuminen, uusien tuotteiden kysyntä, nykyisten ja tulevien yhteistyöjärjestelyiden onnistuminen, liiketoimintastrategian tai kehityssuunnitelmien tai -kohteiden muuttuminen, konsernin patenttien ja muiden immateriaalioikeuksien tuottaman suojan muuttuminen, edellytysten muuttuminen koskien pääoman saantia hyväksyttävillä ehdoilla; (2) alan olosuhteet, kuten esim. tuotteiden kysynnän voimakkuus, kilpailutilanne, konsernin tuotteiden maailmanlaajuiset vallitsevat ja tulevat markkinahinnat ja niitä koskevat hinnoittelupaineet, konsernin asiakkaiden ja kilpailijoiden taloudellinen tilanne, kilpailijoiden mahdolliset uudet kilpailevat tuotteet ja teknologia; ja (3) yleinen taloudellinen tilanne, kuten esim. konsernin maantieteellisten päämarkkina-alueiden taloudellinen kasvuaste tai valuuttakurssien ja korkotason muutokset. Keskeiset tulokseen vaikuttavat tekijät ja konsernin kustannusrakenne esitellään vuoden 2016 vuosikertomuksen sivulla 115. Riskit ja mahdollisuudet esitellään vuosikertomuksen sivuilla 22–23 sekä riskit ja riskienhallinta sivuilla 98–99.

www.upm.com

UPM-Kymmene Oyj

Alvar Aallon katu 1

PL 380

00101 Helsinki

Puh. 02041 5111

Faksi 02041 5110

info@upm.com

ir@upm.com